

B & W-nota

Portefeuille M. Divendal
Auteur Mw. F.F. Weertman
Telefoon 023 5115620
E-mail: weertmff@haarlem.nl
Reg.nr. MO/OWG/2006/1470
Bijlagen A
B & W-vergadering d.d. 16 jan. 2007

Onderwerp: Jaarverslag 2005/2006 Schooluitval en Leerplicht

Bestuurlijke context

Volgens artikel 25 van de Leerplichtwet 1969 dient het college van burgemeester en wethouders jaarlijks verslag aan de raad uit te brengen over het uitgevoerde leerplichtbeleid. Aangezien in de raad over het verslag geen wettelijke besluitvorming hoeft plaats te vinden, wordt het verslag ter kennis gebracht van de commissie Samenleving.

Inhoud

Dit Jaarverslag Leerplicht Haarlem schooljaar 2005/2006 geeft een beeld van de ontwikkelingen van de afgelopen jaren, waarbij het accent ligt op de activiteiten van het afgelopen schooljaar. Om die reden is er voor gekozen een uitgebreid verslag te maken, dat tevens is bedoeld als onderlegger voor de komende jaarverslagen tijdens deze collegeperiode. De volgende jaarslagen zullen bestaan uit cijfermatige informatie en kwantitatieve overzichten met concluderende toelichtingen, waaronder geconstateerde trends en landelijke vergelijkingen.

B&W-besluit:

1. Het college besluit tot vaststelling van het Jaarverslag Leerplicht Haarlem schooljaar 2005/2006 (conform art. 25 Leerplichtwet 1969);
2. Het besluit heeft geen financiële en/of personele consequenties;
3. Communicatieparagraaf: De nota wordt uitgebracht aan de pers met bijgaand persbericht;
4. Het besluit wordt ter kennisneming toegezonden aan de commissie Samenleving

Inhoud	pag.
Voorwoord	3
Inleiding	4
Conclusie en samenvatting	6
Hoofdstuk 1 Wettelijk kader, verantwoordelijkheden en kerntaken	8
1.1 Wettelijke kader	
1.2 Verantwoordelijkheden	
1.3 Kerntaken Leerplichtambtenaren	
Hoofdstuk 2 Uitvoering van de leerplichttaken	10
Inleiding	
2.1 Schoolverzuim	
2.2 Vrijstellingen	
2.3 Proces Verbaal	
2.4 Partieel leerplichtigen	
Hoofdstuk 3 Beschrijving van de leerplichtorganisatie	17
3.1 Organisatie en formatie Team Leerplicht	
3.2 Functie Leerplichtambtenaar	
3.3 De leerplichtadministratie	
3.4 Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten	
Hoofdstuk 4 Samenwerkingsverbanden	22
Inleiding	
4.1 Regionale administratieve samenwerking Leerplicht en RMC (CAREL)	
4.2 Netwerken van Bureau Leerplichtzaken	
4.3 Projecten in Haarlem	
Hoofdstuk 5 Overige acties	26
5.1 VAVO (Voortgezet Algemeen Volwassenonderwijs)	
5.2 Dag van de Leerplicht	
Hoofdstuk 6 Ontwikkelingen 2006/2007	28
6.1 Kwalificatieplicht tot 18 jaar	
6.2 Invoering Burger Servicenummer en koppeling IB-groep	
6.3 Regionaal bureau Leerplichtzaken	
6.4 Ketenbenadering	
6.5 Zorgstructuren	
6.6 Convenant Lokaal Onderwijsbeleid Haarlem	
6.7 Handhavingsbeleid	
6.8 Leerplicht Haarlem	

Bijlagen

1. *Leerplichtcijfers schooljaar 2005/2006* 31
2. *Ontwikkelingen Regionale Meld en Coördinatiefunctie* 38

Voorwoord

Het lijkt in Nederland een vanzelfsprekendheid dat kinderen vanaf hun 4^e jaar naar school gaan. Dat dat niet allemaal vanzelfsprekend is, blijkt onder andere uit wetgeving waarin allerlei op het eerste gezicht logische zaken zijn vastgelegd. Dat blijkt nodig te zijn. De verleiding om het onderwijs voor kinderen alleen als recht te beschouwen en niet als plicht ligt op de loer. Ongeoorloofd verzuim, afwijkende vakanties en dergelijke zijn daar het gevolg van. In eerste instantie is dat niet een keuze van de kinderen zelf, terwijl die uiteindelijk wel altijd met de negatieve effecten daarvan worden geconfronteerd. Minder 'schooltijd' leidt immers tot minder mogelijkheden aan leren en ontplooiing.

Eén van de instrumenten om ongeoorloofd verzuim tegen te gaan is de leerplicht. Er is vorig jaar hard gewerkt aan het positioneren en verder professionaliseren van (het team) Leerplicht. Dat was hard nodig. Ook op dit terrein was in Haarlem sprake van 'achterstallig onderhoud'. Door deze inhaalslag zijn we sinds lange tijd weer in staat een Jaarverslag Leerplicht te maken. Belangrijker: in dit verslag kunt u lezen op wat voor wijze de leerplicht in Haarlem vorm heeft gekregen. Nadrukkelijk is een en ander in een bredere context geplaatst.

De uitgangspunten voor het bestuurlijk kader zijn vastgelegd in het Collegeprogramma 2006/2010 en de nota Kiezen voor Jeugd.: jongeren in Haarlem maximale ontplooiingsmogelijkheden bieden, zodat zij goed worden voorbereid op hun plaats en functioneren in onze maatschappij van nu en in de toekomst. Aangezien het volgen van onderwijs voor deze ontplooiingsmogelijkheden essentieel is, is een belangrijk speerpunt het voorkomen van schoolverzuim en het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten onder de jeugd. Zoveel mogelijk jongeren moeten een startkwalificatie halen.

Samenwerking tussen alle daarbij betrokken partners in Haarlem is een voorwaarde daartoe. Gelukkig is daar steeds meer sprake van.

Eén van de belangrijkste partners om bovenstaande doelstelling te realiseren is ons eigen gemeentelijk team Leerplicht. Een optimale aanpak van de leerplicht werkt eraan mee dat verzuim wordt voorkomen en daar waar het zich voordoet zeer slagvaardig wordt aangepakt. Dat kan alleen maar in een constructieve samenwerking met de scholen.

Het is misschien wat ongebruikelijk, maar graag wil ik in dit voorwoord ons team Leerplicht complimenteren met de professionaliseringsslag en veel succes wensen met de volgende stappen!

Maarten Divendal
Wethouder Onderwijs en Jeugd.

Inleiding

Er is afgelopen jaar hard gewerkt aan het positioneren, verder professionaliseren en profileren van (het team) Leerplicht van de afdeling Onderwijs, Welzijn en Gezondheid. Dit werd mede mogelijk gemaakt door de impuls gelden die de raad voor de Heroriëntatie van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling in 2005 beschikbaar stelde. Het heeft er in geresulteerd dat sinds lange tijd er weer een Jaarverslag Leerplicht verschijnt.

Het wettelijke kader voor de gemeentelijke leerplichttaak is de Leerplichtwet 1969 (verder te noemen Leerplichtwet).

De uitgangspunten voor het bestuurlijke kader zijn vastgelegd in het Collegeprogramma 2006/2009. Het gemeentebestuur geeft hierin aan dat het tot doel heeft gesteld jongeren van Haarlem maximale ontplooiingsmogelijkheden te bieden, zodat zij goed worden voorbereid op hun plaats en functioneren in onze maatschappij van nu en in de toekomst.

Daarnaast zijn in de nota “Kiezen voor jeugd” specifiek de kaders aangegeven voor het jeugdbeleid in Haarlem voor de komende jaren.

Aangezien het volgen van onderwijs voor deze ontplooiingsmogelijkheden essentieel is, is een belangrijk speerpunt het voorkomen van schoolverzuim en het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten onder de jeugd, zodat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Recentelijk is in de notitie: “Aan de slag met voortijdig schoolverlaten in Haarlem 2006-2010” aangegeven waar Haarlem zich preventief in samenwerking met partners in de keten sterk voor maakt.

Ook op Europees (Lissabon doelstelling) en landelijk niveau (Aanval op de Uitval) is veel aandacht voor de aanpak van het voortijdig schoolverlaten.

Eén van de belangrijkste partners om bovenstaande doelstelling te realiseren is het gemeentelijke team Leerplicht van de sector Maatschappelijke Ontwikkelingen, afdeling Onderwijs, Welzijn en Gezondheid. De Leerplichtwet biedt de gemeente bevoegdheden en instrumenten om zicht te krijgen op het verzuim en het voortijdig schoolverlaten van jongeren. De verkregen informatie geeft inzicht in de onderwijskansen en bedreigingen van bepaalde groepen jongeren. Het is tevens een instrument om leerplichtige en partieel leerplichtige jongeren, die dreigen uit te vallen of al zijn uitgevallen, op de ‘onderwijsrails’ te houden of te zetten.

Op basis van de Leerplichtwet hebben de leerplichtambtenaren een zorg-, preventieve en/of handhavende taak naar jongeren, ouder(s)/verzorger(s) (verder te noemen “ouders”) en/of scholen.

Per situatie is het van groot belang dat bij alle betrokkenen duidelijk is in welke rol de leerplichtambtenaar opereert en er geen verwarring ontstaat over de positie van de leerplichtambtenaar in de gegeven omstandigheden. De ene keer is deze rol hulpverlenend, faciliterend en/of adviserend, de andere keer controlerend.

Door de steeds complexer wordende samenleving zijn er steeds meer jongeren met problemen en is de maatschappelijke impact van deze problematiek steeds lastiger, zoals bijvoorbeeld meervoudige (gedrags)problematiek en de toenemende diversiteit en verharding van de samenleving. Dit maakt het werk van de leerplichtambtenaar steeds omvangrijker en moeilijker, mede door dat ouders en jongeren steeds mondiger en assertiever zijn.

Een belangrijke voorwaarde om de doelstellingen van de Leerplichtwet en het Collegeprogramma te realiseren en te borgen is een voldoende kwalitatieve en kwantitatieve formatie en bezetting van het team Leerplicht.

Bovengenoemde ontwikkeling van steeds complexere samenleving brengt met zich mee dat een integrale aanpak van het voorkomen en terugdringen van het schoolverzuim van essentieel belang is. In de integrale benadering binnen de gemeente tussen de beleidsaspecten Jeugd, Onderwijs Veiligheid en Handhaving, maar vooral ook tussen de partijen binnen ketenorganisaties (Politie, bureau HALT, Openbaar Ministerie en (jeugd)hulpverleningorganisaties) en de scholen, als mede tussen de regiogemeenten onderling wordt veel energie gestoken en is ook nog veel winst te behalen.

Wat dit laatste betreft is de oprichting van het regionaal bureau CAREL (Centraal Administratiebureau RMC en Leerplicht) van de negen regiogemeenten een grote stap in de goede richting. Haarlem is een warm pleitbezorger deze regionale samenwerking verder organisatorisch uit te bouwen tot een regionaal bureau Leerplichtzaken.

Naast deze Inleiding bestaat het jaarverslag uit zes hoofdstukken. Hoofdstuk 1 geeft een beschrijving van het wettelijke kader en de daarin genoemde belangrijkste verantwoordelijkheden en kerntaken. Hoofdstuk 2 geeft een beeld van de belangrijkste werkzaamheden van de leerplichtambtenaren, die zich vooral toespitsen op de verschillende vormen van verzuim en vrijstellingen, het procesverbaal en de partieel leerplichtigen.

In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van de leerplichtorganisatie in Haarlem. Hoofdstuk 4 geeft een toelichting op samenwerkingsverbanden en netwerken van het team Leerplicht in de regio en specifieke Haarlemse projecten. Hoofdstuk 5 worden de overige acties van leerplicht van het schooljaar 2005/2006 toegelicht en ten slotte in hoofdstuk 6 worden de speerpunten voor het komende schooljaar 2006/2007 geschetst.

Met dit jaarverslag van de gemeente Haarlem wordt voldaan aan de wettelijke verplichting de gemeenteraad te informeren over het in de gemeente gevoerde leerplichtbeleid. Tevens dient het ter verantwoording van de Haarlemse aanpak bij de rijksoverheid (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen: OC&W). Naast het voldoen aan de wettelijke verplichtingen tot verslaglegging geeft het leerplichtverslag de gemeenteraad maar ook andere betrokken partners belangrijke informatie over het gevoerde leerplichtbeleid.

Conclusies en samenvatting

Na een tijd van onderbelichting van de Haarlemse leerplicht is de afgelopen periode en in het bijzonder het afgelopen schooljaar leerplicht Haarlem weer op de kaart gezet.

Zo zijn in het bijzonder te noemen de kwantitatieve en kwalitatieve investering in formatie en bezetting van leerplicht, het aantrekken van de samenwerking en afstemming met omliggende gemeenten, justitie, Politie, jeugdhulpverleningsorganisaties en scholen, de oprichting van het regionale administratiebureau CAREL, de aanzet tot integrale aanpak van het voortijdig schoolverlaten.

De conclusie is dat leerplicht op de goede weg is en qua organisatie voldoende op orde is zich verder te professionaliseren, positioneren en te profileren. Voor de toekomst is er duidelijk perspectief een toegevoegde waarde te leveren aan het voorkomen het schoolverzuim en het voortijdig schoolverlaten. Uit dit jaarverslag blijkt dat er vele ontwikkelingen zijn en daarmee leerplicht volop in beweging is en blijft.

Onderstaand is puntsgewijs een samenvatting gegeven van de belangrijkste ontwikkelingen en activiteiten die in dit Jaarverslag zijn toegelicht.

- De Leerplichtwet vormt het belangrijkste wettelijke kader voor de leerplichtambtenaren.
- Het bestuurlijke kader is het Collegeprogramma 2006/2009 en de Jeugdbeleidsnota “Kiezen voor jeugd”, waarin het gemeentebestuur zich ten doel stelt de Haarlemse jongeren maximale ontplooiingsmogelijkheden te bieden. Daarnaast is recent in de ambtelijke ontwerpnota “Aan de slag met voortijdig schoolverlaten in Haarlem” aangegeven waar Haarlem zich preventief samen met alle andere betrokkenen sterk voor maakt.
- In de landelijke actie “Aanval op de Uitval” geeft de minister van OC&W aan het voornemen te hebben in 2007 de kwalificatieplicht te verhogen tot 18 jaar, wat een uitbreiding betekent van de groep van leerplichtigen.
- De kerntaken van de leerplichtambtenaren zijn een controlerende/handhavende taak, maatschappelijke zorgfunctie, coördinerende taak voor inschrijving en verzuim van jongeren en een vrijstellingsverlenende taak.
Het past bij een professionele leerplichtambtenaar dat deze de daarbij behorende rollen per situatie kan scheiden en vervullen.
- Op basis van de in augustus 2005 vastgestelde ambtsinstructie voeren de leerplichtambtenaren hun taak uit. De leerplichtambtenaren als zodanig zijn aangewezen en beëdigd door het college en de Vakopleiding Leerplichtambtenaar en de opleiding tot Bijzondere OpsporingsAmbtenaar (BOA) hebben gevolgd.
- Eind schooljaar 2005/2006 waren er op de Haarlemse scholen bijna 20.000 leerplichtigen jongeren ingeschreven.
- In het afgelopen schooljaar zijn er:
 1. 48 jongeren absoluut-verzuimer, aangezien zij ten onrechte niet staan inschreven bij een school.
 2. 231 meldingen van relatief verzuim in behandeling genomen, waarvan 135 jongens en 96 meisjes, 27 meldingen van het BO en 204 van het VO.

Van deze meldingen waren er 60% licht, 17 % middel, 12 % zwaar en 10% zeer zwaar. In circa 90% van de gevallen eindigt het verzuim door terugkeer naar een (andere) school(vorm).

3. circa 20 aanvragen per jaar voor vrijstelling van inschrijving wegens ongeschiktheid wegens lichamelijke of psychische gronden, 29 vrijstellingen gehonoreerd van inschrijving en schoolbezoek van onderwijs buiten Nederland en 13 vrijstellingen wegens bijzondere omstandigheden. Van de 13 aanvragen voor verlof wegens gewichtige omstandigheden is er slechts 1 door de leerplichtambtenaren gehonoreerd.
 4. 38 keer een proces-verbaal opgemaakt.
 5. aan 56 jongeren een leeftijdsgedispensatie verleend om deel te mogen nemen aan het Voortgezet Algemeen Volwassenonderwijs (VAVO). Per 1 januari 2006 deze VAVO-regeling dusdanig is gewijzigd dat een dergelijk leeftijdsgedispensatie niet meer door de leerplichtambtenaar hoeft te worden verstrekt.
 6. regionaal waren er 1248 voortijdig schoolverlaters, waarvan 643 zijn herplaatst.
- Met ingang van 1 september 2006 is er een Centrale Administratie RMC en Leerplicht (bureau CAREL) voor de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen (Midden-Kennermerland) en Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede & Spaarnwoude en Zandvoort (Zuid-Kennermerland) van start gegaan. Het regionaal bureau is ondergebracht bij de gemeente Haarlem
 - Ter bevordering van de integrale aanpak van het voortijdig schoolverlaten en het ongeoorloofd schoolverzuim neemt Leerplicht het initiatief, dan wel neemt zij deel aan allerlei vormen van samenwerking en overleg met en tussen de ketenorganisaties, andere gemeenten, scholen (met name) zorgteams en brancheorganisaties.
 - Op 16 maart 2006 was Haarlem één van de 140 Nederlandse gemeenten die meedeed aan de Dag van de Leerplicht. Voor Haarlem was dat de eerste keer. Er is een belactie georganiseerd richting jongeren die deze dag niet op school verschenen.
 - De belangrijkste onderwerpen van ontwikkelingen voor het schooljaar 2006/2007 zijn verdere Regionalisering van leerplichtzaken, de ketenbenadering, zorgstructuren scholen, de deelname aan de uitvoering Convenant Lokaal Onderwijsbeleid Haarlem, Handhavingsbeleid en de leerplicht Haarlem, en het opzetten van managementrapportages, zodat landelijke vergelijkingen en het zichtbaar maken van trends mogelijk wordt.

Hoofdstuk 1

Wettelijk kader, verantwoordelijkheden en kerntaken

1.1 Wettelijk kader

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet en moet ervoor zorgen dat alle leerplichtigen, woonachtig in de gemeente, ook daadwerkelijk aan het onderwijs deelnemen. De Leerplichtwet biedt het kader en verschillende instrumenten voor de bewaking en bescherming van het recht op onderwijs dat voor elk kind geldt. In de Leerplichtwet wordt onderscheid gemaakt tussen volledig en gedeeltelijk leerplicht.

Volledig leerplichtig zijn jongeren vanaf de maand volgend op de maand waarin zij vijf jaar zijn geworden tot en met het schooljaar waarin zij de leeftijd van zestien jaar bereiken.

Partieel leerplichtig ligt in het verlengde van volledig leerplichtig en zijn jongeren in het schooljaar waarin zij de leeftijd van zeventien jaar bereiken. In dit jaar zijn jongeren in ieder geval verplicht minimaal twee dagen per week onderwijs te volgen of, in het geval de jongere een leerwerkovereenkomst heeft, één dag per week. Zie voor een nadere toelichting paragraaf 2.4. van dit jaarverslag.

In de afgelopen periode heeft de integrale zorg voor een goede ontwikkeling van jongeren hoog op de landelijke politieke agenda gestaan. Bij ministeriële brieven (1 en 4 november 2005) is een aantal nieuw te nemen maatregelen aangekondigd in het kader van de aanpak van het voortijdig schoolverlaten en wordt onder de slagzin “Aanval op de Uitval” een daadkrachtige aanpak gestimuleerd.

Het belangrijkste onderdeel voor leerplicht is het voornemen van de minister om in de tweede helft van 2007 de volledige leerplicht voor jongeren zonder startkwalificatie te verlengen tot 18 jaar, waarmee de doelgroep van volledig leerplichtigen omvangrijker wordt. In paragraaf 6.1 wordt hier nader op ingegaan.

1.2 Verantwoordelijkheden

Om het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet te versterken wordt duidelijk in deze wet aangegeven welke betrokkenen een verantwoordelijkheid hebben naar de jongeren toe. Dit zijn de ouders, de jongere zelf (vanaf de leeftijd van 12 jaar), de schooldirecteuren en de gemeente.

De ouders zijn verplicht er voor te zorgen dat hun leerplichtige kind ingeschreven wordt bij een school/onderwijsinstelling en deze ook daadwerkelijk bezoekt (art. 2 lid 1 en art. 4a).

Jongeren vanaf de leeftijd van 12 jaar tot het einde van hun leerplicht kunnen zelf aangesproken worden op de plicht tot geregeld schoolbezoek (art. 2 lid 3).

Scholen zijn in de meest brede zin verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en moeten derhalve een uitdagende leeromgeving met een goede interne (en bovenschoolse) zorgstructuur in een adequate huisvesting bieden.

Op grond de Leerplichtwet hebben schooldirecteuren een bijzondere verantwoordelijkheid voor wat betreft met name registratie, (verzuim)meldingen en verlenen van vrijstellingen:

- de afhandeling van verlofverzoeken wegens “andere gewichtige omstandigheden” tot 10 schooldagen (art. 11 lid g en art. 14) en extra vakantieverlof voor maximaal 10 schooldagen (art. 11 lid f en art. 13a);
- kennisgeving van in- en uitschrijvingen van leerlingen binnen 7 dagen aan de leerplichtambtenaar (art. 18 lid 1);

- het direct melden van verwijdering van leerlingen bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente waarbij de scholen een inspanningsverplichting hebben om een andere school te vinden (art. 18 lid 1);
- kennisgeving van ongeoorloofd schoolverzuim van drie opeenvolgende schooldagen of als het verzuim in vier opeenvolgende lesweken meer dan 1/8 deel van de lestijd omvat, bij de leerplichtambtenaar van de woongemeente (art. 21 lid 1 en 2).

1.3 Kerntaken Leerplichtambtenaren

De kerntaken van de leerplichtambtenaren zijn:

1. Controlerende taak

In het kader van deze kerntaak vervult de leerplichtambtenaar een handhavende rol:

- *op het nakomen van de verplichtingen van de schooldirecteuren*

Het gaat hierbij om controle van de verzuimadministratie, meldingen van in- en uit-

schrijvingen, verzuimmeldingen, schooluitval en het toestaan van verlof.

Voor een sluitende leerplichtadministratie is essentieel dat schooldirecties hun verplichtingen consequent nakomen. Overigens is de directeur verplicht jaarlijks een opgave van de omvang van het verzuim te doen aan de minister.

- *op het nakomen van verplichtingen van ouders en jongeren.*

Het gaat hierbij om de verplichting tot inschrijving en schoolbezoek.

2. Maatschappelijke zorgfunctie en coördinerende taak

In het kader van deze brede kerntaak ter voorkoming en terugdringen van (dreigend) ongeoorloofd schoolverzuim vervult de leerplichtambtenaar zowel een curatieve als preventieve rol. Verzuim of dreigend verzuim is vaak een signaal voor dieperliggende problemen. Voor de uitvoering van deze taken en bij het zoeken naar oplossingen werkt de leerplichtambtenaar daarom veelvuldig samen met de scholen, jeugdhulpverleningorganisaties, de Politie en het Openbaar Ministerie (OM) en speelt de leerplichtambtenaar hierbij een schakelrol. Door deelname aan de zorgteams van scholen wordt de leerplichtambtenaar al in een vroeg stadium betrokken bij verzuimproblemen. Bij haar preventie rol heeft de leerplichtambtenaar ook de wettelijke taak aan betrokken partijen voorlichting te geven en overleg te plegen.

3. Behandelen van verzoeken voor vrijstelling/vervangende leerplicht en vrijstelling van schoolbezoek voor meer dan tien dagen.

De verzoeken komen van zowel ouders en jongeren als van de scholen. In overleg met de school neemt de leerplichtambtenaar beslissingen.

Toestemming voor vrijstelling van schoolbezoek voor minder dan tien dagen is een taak waarin de directeur van de school beslist. In de meeste gevallen wint deze advies in bij de leerplichtambtenaar.

Hoofdstuk 2

Uitvoering van de leerplichttaken

Inleiding

Op grond van art. 16 lid 4 stelt het college van burgemeester en wethouders een instructie vast voor de leerplichtambtenaren. In deze ambtsinstructie wordt aangegeven op welke wijze de uitvoering van de leerplichttaken moet worden vervuld, zoals de manier waarop verzuim wordt behandeld, overleg wordt gevoerd en wordt samengewerkt met regiogemeenten en andere instellingen.

Op basis van in september 2004 vastgestelde landelijke VNG-model (Vereniging voor Nederlandse Gemeenten) ambtsinstructie leerplicht is in augustus 2005 door het college een herziene ambtsinstructie voor Haarlem vastgesteld.

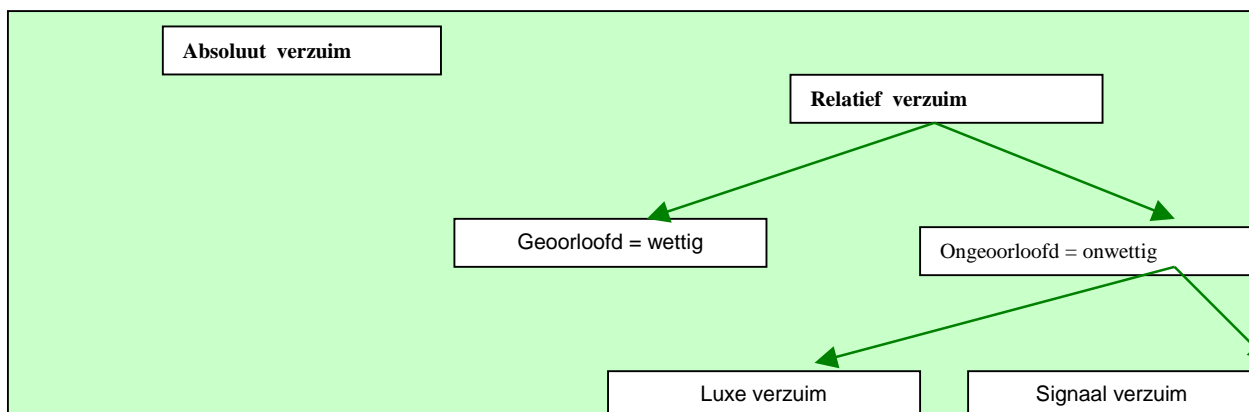
Het Haarlemse model wijkt op een aantal onderdelen af van het landelijke model. De belangrijkste afwijkingen zijn dat in alle gevallen waarin een proces-verbaal is opgemaakt tegen een jongere, een afschrift hiervan naar de Raad voor de Kinderbescherming wordt verzonden, dat uitvoerend leerplichtbeleid de taak is van het team leerplicht en dat de strategische beleidsontwikkeling is ondergebracht bij de beleidsafdeling Onderwijs, Welzijn en Gezondheid.

In de volgende paragrafen zijn de belangrijkste werkzaamheden van de leerplichtambtenaren verder uitgewerkt, te weten, het schoolverzuim, vrijstellingen, proces-verbaal, partieel leerplichtigen.

2.1 Schoolverzuim

Om vast te stellen of er sprake is van verzuim wordt op basis van leeftijd, via de leerplichtadministratie het aantal (partieel) leerplichtige jongeren bijgehouden via een koppeling met de Gemeentelijk Basis Administratie (GBA). Daarnaast ontvangt de administratie jaarlijks van de scholen medio de zomerperiode de leerlingenlijst van het komend schooljaar. Eind schooljaar 2005/2006 waren er op Haarlemse scholen bijna 20.000 leerplichtige jongeren ingeschreven.

De leerplichtwet onderscheidt schematisch weergegeven de volgende soorten verzuim:

Absoluut

Algemeen

Er is sprake van absoluut verzuim, wanneer een leerplichtige jongere niet staat ingeschreven op een school of onderwijsinstelling. Uitschrijving van een leerplichtige jongere is slechts toegestaan na inschrijving op een andere school. Scholen hebben de verplichting vóór 1 oktober van het nieuwe schooljaar hun (collectieve) leerlinggegevens door te geven. Door het jaar heen zijn scholen verplicht binnen zeven dagen een kennisgeving van (individuele) in- en uitschrijving te sturen naar leerlicht.

Oorzaken van absoluut verzuim zijn:

- * ouders hebben verzuimd de jongere in te schrijven;
- * scholen hebben verzuimd melding te doen van in- en uitschrijvingen;
- * scholen doen te laat melding;
- * in de bevolkingsadministratie zijn de vestigingsgegevens nog niet verwerkt;
- * een jongere is onvindbaar.

De controle van absoluut verzuim is in eerste instantie vooral een administratieve check van de leerlichtadministratie.

Nadat de mutaties op basis van de door de scholen aangeleverde leerlinggegevens zijn verwerkt, vindt door de leerlichtadministratie de eerste controle op absoluut verzuim plaats, door deze gegevens te vergelijken met de GBA-gegevens. Indien er vervolgens geen inschrijving bekend is, worden de ouders door de leerlichtadministratie aangeschreven met het verzoek om opgave te doen van de school waar hun kind staat ingeschreven. Indien er op de eerste brief binnen twee weken geen reactie komt wordt een tweede brief verzonden. Als ook hierop binnen twee weken geen reactie komt stelt de leerlichtambtenaar een onderzoek in. De ouders worden door een derde brief hierover geïnformeerd. Als uit het onderzoek blijkt dat het absoluut verzuim onwettig (ongeoorloofd) is wordt er tegen de ouders proces-verbaal opgemaakt.

Schooljaar 2005/2006

Dit schooljaar zijn bij de eerste aanschrijving 653 brieven verstuurd, waarop 501 reacties zijn ontvangen. Bij de tweede aanschrijving zijn 152 brieven verstuurd, waarop 89 reacties zijn ontvangen. De overige 63 waarvan nog geen inschrijving bekend was zijn voor onderzoek overgedragen aan een leerlichtambtenaar. Na onderzoek van de leerlichtambtenaar is het volgende gebleken:

- Aan 1 ouder is een proces-verbaal opgemaakt;
- 27 leerlingen zijn overgedragen aan de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC);
- 14 leerlingen hebben een vrijstelling van inschrijving gekregen;
- 20 (partieel) leerlingen hebben niet gereageerd na huisbezoek, brieven e.d. en volgt nog nader onderzoek en volgt eventueel alsnog een proces-verbaal;
- 1 leerling is gedoogd in afwachting van een vervolgopleiding.

Uiteindelijk zijn er 48 jongeren daadwerkelijk absoluut-verzuimer (0,25 %), hoofdzakelijk partieel leerplichtige jongeren.

Relatief verzuim

Algemeen

Van relatief verzuim is sprake wanneer een ingeschreven leerplichtige jongere les- of praktijktijd verzuimt.

Bij relatief verzuim met geldige reden van afwezigheid, is er sprake van geoorloofd (wettig) schoolverzuim, bijvoorbeeld bij ziekte, begrafenis, bruiloft e.d.

Indien wordt verzuimd zonder geldige reden is er sprake van ongeoorloofd (onwettig) schoolverzuim (art. 21). Dit kan signaal - of luxe verzuim betreffen (zie bovenstaand schema).

Signaal verzuim is ongeoorloofd afwezigheid zich uitend in spijbelgedrag, veelal met een problematische achtergrond.

Luxe-verzuim betreft ongeoorloofd afwezigheid, meestal veroorzaakt door ouders, doordat de jongere buiten de schoolvakanties om op vakantie is.

Onderstaande toelichting op het relatief verzuim betreft uitsluitend signaal verzuim.

Wat betreft het luxe verzuim worden aan het begin van het schooljaar de scholen aangeschreven om opgave te doen van de luxe verzuimders die aansluitend op de zomerperiode niet zijn komen opdagen. Lopende het verdere schooljaar doen scholen op individuele basis melding van eventueel luxe-verzuim. Indien er na onderzoek inderdaad sprake blijkt van luxe-verzuim wordt in (bijna) alle gevallen proces-verbaal opgemaakt.

Scholen zijn wettelijk verplicht (vermoedelijk) ongeoorloofd relatief verzuim direct te melden aan de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de jongere indien:

* een jongere drie achtereenvolgende schooldagen heeft verzuimd of

* een jongere gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken meer dan een achtste deel van de les- of praktijktijd heeft verzuimd.

Schooljaar 2005/2006

In totaal zijn er in het afgelopen schooljaar 231 meldingen van relatief verzuim in behandeling genomen. Het betrof 135 jongens en 96 meisjes, 27 meldingen kwamen van het Primair onderwijs en 204 van het Voortgezet onderwijs.

De meest voorkomende oorzaken van verzuim en schooluitval zijn, gedragsproblematiek, psychische problemen, problemen in de gezinssituatie, gepest worden, conflicten op school, verkeerde schoolkeuze/richting, leerproblemen, motivatieproblemen, criminaliteit, verslaving van zowel jongere als ouders, opvoedkundige onmacht van ouders, of een combinatie hiervan (multiproblematiek).

In de bijlagen is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de in behandeling genomen verzuimmeldingen, gekwalificeerd van licht verzuim tot zeer zwaar verzuim.

In de praktijk blijkt dat ruim 60% van de meldingen licht zijn, 17% middel, 12 % zwaar en 10 % zeer zwaar. Naarmate een verzuim zwaarder is, blijkt er vaker sprake te zijn van een multiproblematiek. In circa 90% van de gevallen eindigt het verzuim doordat betrokkene weer naar (een andere) school gaat, dan wel een oplossing is gevonden in een (tijdelijke) bovenschoolse opvang.

Bij licht en middel verzuim is in 30% van de meldingen noodzakelijk dat er een waarschuwingsbrief uitgaat. Bij zwaar verzuim en zeer zwaar verzuim krijgt ongeveer de helft een proces-verbaal.

Een school kan al voordat deze daartoe wettelijk verplicht is een vermoeden van of dreigend ongeoorloofd schoolverzuim aan de leerplichtambtenaar melden en verzoeken een onderzoek in te stellen. De leerplichtambtenaar roept in dat geval de ouders en/of de jongere op voor een gesprek of gaat direct op huisbezoek. De bevindingen worden teruggekoppeld naar de school.

De belangrijkste signalen van relatief schoolverzuim zijn spijbelen, veel ziekmeldingen, niet door ouders ondertekende verklaringen, ziekmelding/verzuim vlak voor of na een vakantie, vermoedelijke 'dekking' door ouders.

2.2 Vrijstellingen

De Leerplichtwet onderscheidt vrijstellingen van inschrijven van een school en vrijstellingen van geregeld schoolbezoek.

Vrijstelling van inschrijving

De Leerplichtwet kent verschillende vormen van vrijstelling van de verplichting tot inschrijving van een jongere (art. 5 en 5a, verder uitgewerkt in de art. 6, 7, 8 en 9).

➤ *Ongeschiktheid wegens lichamelijke of psychische gronden.*

Er is dan een verklaring van een daartoe aangewezen medisch deskundige, niet zijnde de behandelend arts, vereist. Die verklaring kan een permanent karakter hebben of betrekking hebben op één schooljaar.

Doordat er de afgelopen periode onduidelijkheid bestond over wie bevoegd is c.q. aangewezen is deze verklaringen te mogen afgeven was er bij de afhandeling van deze vrijstellingen een achterstand ontstaan.

Inmiddels is in het voorjaar 2006 de Gemeentelijk Gezondheidsdienst (GGD) door het college aangewezen als onafhankelijke deskundige en zijn in een contract de wederzijdse verplichtingen vastgelegd. Vervolgens is er gestart met een inhaalslag. De GGD beoordeelt de bij de jongere behorende recente medische informatie om vervolgens advies uit te brengen aan Leerplicht. Per jaar komen er circa 20 aanvragen binnen.

In de meeste gevallen bieden medische kinderdagcentra dagopvang aan vrijgestelde kinderen. Zij geven de benodigde bijzondere orthopedische begeleiding en therapieën als fysiotherapie, ergotherapie, speltherapie, psychomotore therapie, muziektherapie en logopedie. In voorkomende gevallen worden jongeren er voorbereid op de overstap naar regulier (speciaal) onderwijs.

➤ *Wegens overwegende bedenkingen van de ouders (binnen redelijke afstand) tegen de richting van een school.*

De Leerplichtwet verstaat onder 'richting' uitsluitend een godsdienstige of levensbeschouwelijke richting en is een specifieke verklaring op dit punt van de ouders vereist. Aangezien in de (regio) Haarlem voldoende omvang en differentiatie van schoolaanbod is, wordt in Haarlem dit artikel zelden gebruikt. Een verzoek op grond van dit artikel is in het schooljaar 2005/2006 derhalve ook niet ingediend.

➤ *Inschrijving en schoolbezoek van onderwijs buiten Nederland*

Indien een jongere in het buitenland naar school gaat, moet de ouders een (leesbaar) document overleggen waaruit dat blijkt. Daarnaast moet de ouder na afloop van de schoolperiode schriftelijk aantonen dat de jongere de lessen daadwerkelijk regelmatig heeft bezocht.

Door wetwijziging van dit artikel per 1 september 2007 wordt de toepassing beperkt tot de buurlanden van Nederland (Duitsland en België). Voor alle overige landen in de wereld geldt dan dat de jongere uitgeschreven dient te worden uit de GBA, waarmee voor de desbetreffende jongere, de Leerplichtwet niet meer van toepassing is.

In het schooljaar 2005/2006 is aan 29 ouders op grond van dit artikel vrijstelling verleend van inschrijving.

➤ *De ouders een trekkend bestaan leiden waarbij jongere hen vergezelt.*
Alleen van kermisexploitanten en circusmedewerkers mag worden aangenomen dat zij een trekkend bestaan leiden.
Er is afgelopen schooljaar geen aanvraag op grond van dit artikel ingediend.

➤ *Bijzondere omstandigheden*
In andere gevallen dan genoemd in art. 5, kan op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van inschrijving, indien wordt aangetoond, dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet (art. 15). Deze vrijstelling kan alleen verleend worden als het een partieel leerplichtige jongere betreft.
Op grond van dit artikel zijn er 13 vrijstellingen verleend en betreft het jongeren die binnen een bedrijf werken in combinatie met een opleiding.

Vrijstelling van geregeld schoolbezoek

De Leerplichtwet kent verschillende gronden voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek van een jongere (art. 11 en 11a, verder uitgewerkt in de art. 12, 13, 13a en 14).

Voor een vijftal situaties bestaat een vrijstelling van rechtswege, namelijk indien de school is gesloten, bij schorsing, het bezoek van de school verboden is, bij ziekte en bij voldoen aan plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging.

Voor de overige twee onderstaande omstandigheden is vooraf toestemming nodig, afgegeven door de schooldirecteur en/of de leerplichtambtenaar.

➤ *Vakantie buiten de schoolvakanties (art. 11 onder f)*
Voor de leerling die vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de ouders slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan kunnen ouders bij de directeur vrijstelling van de schoolbezoekplicht vragen. Dit kan slechts eenmaal per schooljaar voor maximaal tien schooldagen en mag deze periode geen betrekking hebben op de eerste twee weken van het nieuwe schooljaar. De achtergrond van deze laatste restrictie is dat een jongere niet met een achterstand aan het nieuwe schooljaar begint.

➤ *Andere gewichtige omstandigheden (art. 11 onder g)*
Op grond van dit artikel is het mogelijk om ook verlof te verlenen zijnde geen vakantieverlof. Het dient hier te gaan om externe, veelal buiten de wil van de leerling, of zijn ouders, gelegen omstandigheden. Hierbij kan gedacht worden aan: verhuizing, ernstige ziekte van familieleden, overlijden van bloed- en aanverwanten. In de regel worden omstandigheden die zijn vastgelegd voor overheidspersoneel gezien als grond voor "buitengewoon verlof". De schooldirecteur is bevoegd om een besluit te nemen op een aanvraag op grond van dit artikel voor maximaal tien schooldagen. Als voor dezelfde jongere in hetzelfde schooljaar verlof voor meer dan tien schooldagen wordt aangevraagd, neemt de leerplichtambtenaar hierover een besluit.

In het schooljaar 2005/2006 zijn dertien aanvragen voor verlof door de leerplichtambtenaren in behandeling genomen. Eén aanvraag is toegekend, van de twaalf afwijzingen zijn twee aanvragen behandeld door de bezwarencommissie leerplichtzaken. Deze zijn alle twee ongegrond verklaard.

2.3 Proces-Verbaal

De Leerplichtwet kent ook een aantal strafbepalingen (art. 26 en 27) en geeft bij absoluut schoolverzuim, bij relatief schoolverzuim (signaal - en luxe-verzuim) en bij plichtsverzuim door de schooldirecteur de mogelijkheid een proces-verbaal op te maken.

De leerplichtambtenaar is belast met de opsporing van strafbare feiten en als zodanig verplicht bij constatering hiervan proces-verbaal op te maken. Voor het opmaken van een proces-verbaal is een opsporingsbevoegdheid noodzakelijk. Alle drie de leerplichtambtenaren zijn beëdigd Buitengewoon Opsporingsambtenaar (BOA). In deze hoedanigheid vallen zij onder direct toezicht van de Korpschef van de Politie regio Kennemerland te Haarlem.

Nadat het verzuim ondanks allerlei inspanningen onverminderd doorgaat zal als het uiterste handhavingmiddel de leerplichtambtenaar overgaan tot het opmaken van een proces-verbaal; er is dan sprake van strafrechterlijke aanpak van het schoolverzuim.

Dit kan zowel tegen de jongere zelf, vanaf het twaalfde jaar, maar ook tegen de ouders indien er vermoeden bestaat dat zij geen enkele medewerking verlenen om het verzuim te stoppen.

Ook indien een school melding doet van genoten verlof waarvoor noch toestemming gevraagd noch gekregen is, stelt de leerplichtambtenaar een onderzoek in. De verdachte ouders worden verhoord en op grond van dit verhoor beslist de leerplichtambtenaar of proces-verbaal gerechtvaardigd is. Indien proces-verbaal is opgemaakt wordt dit naar de Officier van Justitie gezonden en indien er sprake is van signaal verzuim gaat er tevens een afschrift naar de Raad voor de Kinderbescherming.

In het schooljaar 2005/2006 is 38 keer een proces-verbaal opgemaakt, waarvan 15 keer wegens luxe verzuim, 22 keer wegens signaal schoolverzuim en eenmaal wegens absoluut verzuim. In 21 gevallen is het proces-verbaal opgemaakt tegen de leerplichtige jongere. In 2 zaken werden de ouders verantwoordelijk gesteld voor het schoolverzuim en is tegen hen proces-verbaal opgemaakt. Na veroordeling zijn de opgelegde straffen voor een jongere veelal een taakstraf en voor de ouders een geldboete.

Er heeft tot op heden geen gerichte, dan wel structurele controle plaatsgevonden of een schooldirecteur aan zijn verplichtingen op grond van de Leerplichtwet voldoet. Het gaat daarbij om de situaties dat de schooldirecteur correct en rechtmatig eventueel tien dagen vakantieverlof en/of verlof om gewichtige omstandigheden verleent, op tijd en correct absoluut - en relatief verzuim meldt en bij de uitvoering van de Leerplichtwet juiste en volledige inlichtingen verstrekt.

Totaal aantal processen verbaal onderverdeeld naar:

Soort verzuim en geslacht	Jongens	Meisjes	Ouders/verzorgers	Totaal
Luxe	0	0	15	15
Relatief	11	9	2	22
Absoluut			1	1
Totaal	12	9	18	38

In de praktijk is bekend dat scholen niet volledig registreren en/of melden bij leerplicht. Effectieve aanpak van het schoolverzuim begint met het goed en volledig inzicht krijgen in de problematiek, waarbij de correcte registratie en

melding een essentiële voorwaarde is. Er is geen proces-verbaal opgemaakt tegen een schooldirecteur in het afgelopen schooljaar.

Eind 2005 is landelijk door het college van Procureurs-generaal een richtlijn voor strafvordering strafrechterlijke aanpak schoolverzuim vastgesteld. Deze beleidsregels zijn gericht aan de Hoofden van de parketten van het Openbaar Ministerie en is per 1 januari 2006 in werking getreden voor de komende vier jaren.

Deze richtlijn geeft concrete handvatten om werkafspraken te maken met betrokken partijen en om te komen tot gezamenlijke strafrechterlijke aanpak van het schoolverzuim. Het afgelopen schooljaar heeft leerplicht Haarlem de eerst initiatieven genomen om tot nadere afstemming te komen met het Openbaar Ministerie.

2.4 Partieel leerplichtigen

Een bijzondere doelgroep binnen de Leerplichtwet zijn de partieel leerplichtigen: jongeren die in het schooljaar de leeftijd van zeventien jaar bereiken. In dat jaar zijn jongeren in ieder geval verplicht nog twee dagen per week òf in het geval de jongere een leerwerkovereenkomst heeft, één dag per week onderwijs te volgen. Deze partiële leerplicht volgt aansluitend op de volledige leerplicht en valt nog onder het werkveld van de leerplichtambtenaren tot hun achttiende jaar. Indien een partieel leerplichtige op zijn achttiende nog geen startkwalificatie heeft, wordt de jongere aangemeld bij het Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC-functie).

Van essentieel belang is om de doelgroep van partieel leerplichtigen op tijd en goed in beeld te krijgen en te houden. Een grote groep jongeren die valt binnen deze doelgroep zijn de jongeren met een VMBO-diploma, die hun startkwalificatie nog moeten behalen op een MBO-school (minimaal niveau 2).

Het gevolg van het te laat in beeld hebben van de groep jongeren die niet ingeschreven staat op een vervolgopleiding is, dat het voor deze jongeren dan vaak te laat is om nog in te stromen in een opleiding. Veel opleidingen starten in september en/of zitten vol.

Om die reden en in het kader van het bestrijden van voortijdig schoolverlaten én het toeleiden naar een startkwalificatie (HAVO/VWO diploma of een MBO-diploma op niveau 2) is leerplicht dit schooljaar een doelgerichte actie gestart. Aan het einde van het schooljaar 2005/2006 heeft leerplicht alle leerlingen aangeschreven die in het schooljaar 2006/2007 de partieel leerplichtige leeftijd bereiken met het verzoek om Leerplicht op de hoogte te stellen van hun eventuele vervolgbestemming. Ook als de vervolgbestemming (nog) niet bekend was, diende dat gemeld te worden. Op die manier kan er al eerder een eventueel vervolgtraject ingezet worden. Dit traject kan bestaan uit scholing, een combinatie van werk en scholing, dan wel werk, met als uiteindelijke doel dat leerlingen een startkwalificatie halen. Hiertoe wordt nauw samengewerkt met de RMC en het Jongerenloket.

Hoofdstuk 3 Beschrijving van de leerplichtorganisatie

3.1 Organisatie en formatie Team Leerplicht

Het team leerplicht is qua organisatie en formatie volop in beweging. Het team leerplicht valt organisatorisch onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Onderwijs, Welzijn en Gezondheid van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling.

In 2005 is binnen de gemeente Haarlem een discussie geweest om alle ambtenaren die betrokken zijn bij handhaving en BOA-bevoegd zijn, waartoe de leerplichtambtenaren ook behoren, organisatorisch bij elkaar in één afdeling onder te brengen. Uiteindelijk is besloten dit alleen te doen voor de organisatieonderdelen die handhaven in openbare ruimten. Leerplicht behoort daar niet toe.

Tussentijds is ook het gemeentebrede reorganisatieproces gestart en wordt de sectorstructuur opgeheven en komen er hoofdafdelingen per 1 januari 2008. In de loop van 2007 zal duidelijk worden wat dit betekent voor de organisatorische onderbrenging van het team leerplicht.

Vanaf medio 2003 bestaat het team leerplicht Haarlem formeel uit een frontoffice (administratieve taken en lichtere leerplichtzaken) en een backoffice (overige leerplichttaken). Met het oog op een heldere functieverdeling, passend binnen de recent vastgestelde Ambtsinstructie en als uitvloeisel van de regionalisering van de registratieve en administratieve taken is het onderscheid front- en backoffice per 1 september 2006 vervallen. Anticiperend op deze ontwikkelingen is de vorig jaar ontstane vacature frontoffice medewerker reeds volledig administratief ingevuld en heeft de andere frontoffice medewerker het perspectief gekregen zich als leerplichtambtenaar op te leiden en te bekwamen en is zij per 1 september 2006 als zodanig aangesteld.

Bezetting Leerplicht Haarlem

Functie	Fte 2005/2006	Fte 2006/2007	Aantal Medew.	Toelichting
Backoffice	1,95	-	2	
Frontoffice	1,39	-	3	
TOTAAL	3,34	-		
Administratie *	0,83	-	1	
Leerplichtambtenaar	2,51	3,29	5	Waarvan 0,78 tijdelijk
SUBTOTAAL	3,48	3,29		
Leidinggevende	0,5	0,75	1	Interim
TOTAAL	3,98	4,04	6	Allen parttime werkzaam

* Per 1 september 2006 medewerker werkzaam voor regiobureau CAREL.

Toelichting.

Voor de uitvoering van leerplicht had de gemeente Haarlem 3,34 formatie (fte) leerplicht, formeel bestaande uit 1,95 fte backoffice en 1,39 fte frontoffice.

Feitelijk is in het afgelopen schooljaar de formatie vooruitlopend op de vorming van het regiobureau CAREL omgezet in 2,51 fte leerplichtambtenaren en 0,83 fte administratie.

Daarnaast is 0,78 fte tijdelijk tot en met 2009 (met GSB-geld: Groot Steden Beleid) aan het team leerplicht beschikbaar gesteld ter versterking van hun taak bij het PIAS-project (zie paragraaf 4.3) en ter verbetering van hun afstemming tussen leerplicht en de RMC (zie paragraaf 3.4). Daarnaast is 0,5 fte tot 1 juni 2006 en 0,75 fte vanaf 1 juni 2006 interim leidinggevende aan leerplicht toegevoegd. Per saldo komt dit uit op 3,98 fte. En zijn er momenteel vijf parttime leerplichtambtenaren werkzaam in Haarlem met een interim leidinggevende. Volgens een berekening van de formatieomvang vastgesteld door Ingrado (de landelijke vereniging Leerplichtambtenaren en RMC) is de norm één formatie leerplichtambtenaar op 5.000 leerplichtigen in de gemeente. Haarlem telt circa 20.000 leerplichtigen en zou volgens de norm op 4 fte leerplichtambtenaren uitkomen. Het team Leerplicht heeft momenteel 4,04 formatie, waarvan 0,78 fte tijdelijk en 0,75 fte interim leidinggevend.

Door de toenemende landelijke maar vooral ook gemeentelijke aandacht voor 'Voorkomen schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten' is de druk de afgelopen jaren op de primaire taak van de leerplichtambtenaar behoorlijk toegenomen. Ook de in de Inleiding aangegeven complexer wordende samenleving en ingewikkelder (gedrags)problematiek van de jongeren zijn daar debet aan. Van belang is dat binnen de beschikbare formatie voldoende capaciteit vrijgemaakt blijft voor beleidsadvisering en –ontwikkeling. Daarnaast is tevens van belang dat voldoende gerichte voorlichting wordt gegeven, nu de praktijk uitwijst dat nog regelmatig onvoldoende duidelijk is waar leerplicht voor staat en wat de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van verschillende betrokkenen zijn vanuit de Leerplichtwet.

Door het gedurende langere tijd ontbreken van adequate directe leiding en aansturing bij het team leerplicht waren de samenhang, eenduidigheid, prioritering en uniformiteit in werk-/rolopvatting en werkwijze en heldere transparante communicatie verwaarloosd en verloren gegaan. Mede hierdoor was er een grote werkdruk en workload. Vanaf 1 juni 2005 is voor een interim leidinggevende aangetrokken met de opdracht om het team leerplicht weer meer op de kaart te zetten door professionalisering, positionering en profilering van Leerplicht. Het afgelopen schooljaar is daarom gezamenlijk ingezet op een eenduidige bedrijfsvoering en administratieve organisatie en versterking van het interne en externe relatiebeheer. De onderscheiden acties zijn vanuit de niveaus cultuur/gedrag, inhoud/deskundigheid en structuur/organisatie opgepakt. Als resultaten zijn onder meer te boeken het Handboek Leerplicht, vastgestelde werkprocessen, gezamenlijk vastgestelde taak- en werkverdeling, jaarplanning van activiteit, (Individuele) werkplannen en tijdschrijven.

3.2 Functie Leerplichtambtenaar

Zoals hierboven al aangegeven is de doelstelling van de werkzaamheden van de leerplichtambtenaar te bevorderen dat de leerplichtwet en regelgeving wordt nagekomen, waarbij ook de preventie van ongeoorloofd schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten een grote rol speelt. Met andere woorden in principe staat centraal dat de jongeren naar school gaan totdat zij een startkwalificatie hebben behaald.

Om dit te realiseren houdt de leerplichtambtenaar zich voornamelijk bezig met het behandelen van alle vormen van verzuimmeldingen, aanvragen voor vrijstellingen en vervangende leerplicht, verlofaanvragen, het opmaken van een proces-verbaal, het onderhouden van contacten met onderwijs- welzijn-, hulpverleningsinstellingen en justitie en het geven van voorlichting (zie paragraaf 1.3 en hoofdstuk 2 van dit jaarverslag).

Om de functie te mogen en kunnen uitvoeren heeft de leerplichtambtenaar de Vakopleiding Leerplichtambtenaar van de Bestuursacademie voltooid en is zij/hij aangewezen en beëdigd door het college van Haarlem.

De onderlinge werkverdeling was in de praktijk gegroeid. Eind 2005 is in onderling overleg een nieuwe en evenwichtige taak- en werkverdeling afgesproken en deze wordt begin 2007 geëvalueerd. Elke leerplichtambtenaar is als eerste aanspreekpunt voor de reguliere leerplichttaken verantwoordelijk voor een aantal scholen, ouders en leerlingen en heeft daarnaast voor een aantal specifieke, overkoepelende onderwerpen de coördinatie binnen de afdeling. Het aanspreekpunt zijn betekent contact met scholen, leerlingen en ouders in verschillende rollen van preventie, zorg en controle door te registreren, te adviseren, voor te lichten, te faciliteren en te handhaven. De leerplichtambtenaar neemt deel aan de zorgteams van scholen. De professionele leerplichtambtenaar weet deze rollen goed te scheiden en te hanteren.

3.3 De leerplichtadministratie

Een correcte en volledige leerplichtadministratie is noodzakelijk voor een goed inzicht en overzicht van in- en uitschrijvingen en verzuimmeldingen en is de basis voor een integrale aanpak van het schoolverzuim.

De leerplichtadministratie heeft tot taak het verzamelen, registreren en muteren van de gegevens van alle leerplichtigen, verrichten van administratieve werkzaamheden voor de leerplichtambtenaar, telefonische behandeling en de eerste correspondentie met ouders over het absoluut verzuim.

De administratieve taak was tot voor kort ondergebracht bij de frontoffice medewerker. Vanaf 1 september 2006 is de leerplichtadministratie van de gemeente Haarlem organisatorisch ondergebracht bij het Centrale Administratiebureau RMC en Leerplicht (CAREL).

Er is besloten dat gelijktijdig met de start van het regiobureau CAREL ook een nieuw registratiesysteem CAREL operationeel wordt. Om die reden is afgelopen jaren niet meer geïnvesteerd in het verder uitbouwen van de toepassingen van het huidige registratiesysteem Prolep. Dit heeft tot gevolg gehad dat het opzetten van (management)rapportage en andere noodzakelijk kwantitatieve overzichten wordt opgepakt nadat het nieuwe registratiesysteem CAREL functioneert.

De regionalisering van de administratie wordt nader toegelicht in paragraaf 4.1.

3.4 Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC-functie)

De uitvoering van de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC) ligt vast in de RMC-wet (1 januari 1995) en is landelijk opgedragen aan de 39 RMC-regio's, waarvan de regio Zuid- en Midden-Kennermerland er één is. De uitvoering van de RMC-functie is uitbesteed en opgedragen aan het Regionaal Bureau Onderwijs (RBO).

Het doel van RMC-wet is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten door jongeren tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie (HAVO/VWO diploma of een MBO-diploma op niveau 2) hebben behaald. VMBO-ers zonder een vervolgbestemming worden derhalve als voortijdig schoolverlater beschouwd.

Op grond van de RMC-wet hebben scholen de verplichting om voortijdige schoolverlaters bij de woongemeente te melden.

Vervolgens is de gemeente verplicht deze meldingen te registreren en zorg te dragen voor een systeem van doorverwijzing naar onderwijs of arbeidsmarkt. Hiertoe zijn afspraken gemaakt met scholen en onderwijsinstellingen en met organisaties die zijn betrokken bij het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten, om zo tot een sluitend aanbod en netwerk te komen. Gemeentebesturen in de regio wijzen een contactgemeente aan.

Voor de regio Zuid- en Midden-Kennemerland fungeert de gemeente Haarlem als contactgemeente. De gemeente Haarlem ontvangt de RMC-rijksmiddelen voor de regio. De RMC-coördinator van Haarlem coördineert het regionaal beleid ten aanzien van de RMC-functie, onder andere via geregeld ambtelijk en bestuurlijk overleg van de deelnemende gemeenten en het afsluiten van jaarlijkse overeenkomsten met het RBO, waar de RMC-trajectbegeleiding is ondergebracht. De kerntaken van de RMC-trajectbegeleiders zijn de intake, begeleiding en verwijzing van jongeren.

Het RBO heeft op dit moment 2,2 formatie trajectbegeleiders in dienst. Per 1 september 2006 is hieraan voor 0,7 formatie een trajectagent toegevoegd, die tot taak heeft zich te richten op het bereiken van jongeren zonder startkwalificatie en die zich onttrekken aan de RMC-bemoeienis.

De leeftijd van een jongere is bepalend waar de school een voortijdig schoolverlater meldt. Volledig en partieel leerplichtigen tot 18 jaar worden gemeld bij Leerplicht. De leerplichtambtenaar roept deze leerling in eerste instantie op. Als terugkeer naar de huidige school niet meer mogelijk blijkt, wordt deze leerling doorverwezen naar een trajectbegeleider. Niet-leerplichtigen jongeren vanaf 18 jaar worden rechtstreeks gemeld bij de RMC-functie.

Na melding door de school, leerplichtambtenaar of het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) nodigt de RMC-trajectbegeleider de schoolverlater direct uit voor een gesprek. In dat gesprek komen wensen en mogelijkheden van de schoolverlater aan de orde. Met de jongere wordt een trajectplan opgesteld van waaruit hij/zij verder begeleid wordt naar een passend vervolgtraject. Een dergelijk traject betreft dan, een ander scholingstraject, een assessmenttraining, een arbeidsplaats gecombineerd met interne scholing of een BBL-traject en begeleidingstraject, gericht op persoonlijkheidstraining.

Het uiteindelijke doel van de herplaatsing is het behalen van een startkwalificatie door de jongere.

Vanwege de directe raakvlakken en zekere overlap tussen de leerplichtdoelgroep en de RMC-doelgroep is zeer frequente afstemming tussen leerplicht en het RMC, zowel op uitvoerend – als beleidsmatig niveau. Vooral bij jongeren van 16- en 17-jaar wordt steeds meer gekozen voor een gezamenlijke aanpak.

Over het schooljaar 2005/2006 zijn regionaal er 1248 voortijdig schoolverlaters, waarvan 643 zijn herplaatst. Deze cijfers zijn momenteel nog niet uitgesplitst per gemeente.

In bijlage 2 worden de voor leerplicht relevante RMC-cijfers en –ontwikkelingen nader toegelicht.

Hoofdstuk 4

Samenwerkingsverbanden

Inleiding

Schoolverzuim en schooluitval zijn zoals al eerder aangegeven, problemen die nauw verweven zijn met maatschappelijke vraagstukken, zoals werkloosheid, criminaliteit, veiligheid, verslaving en armoede. Daarnaast neemt de dynamiek en diversiteit van de samenleving steeds verder toe.

Het is daarom van groot belang het volgen van jongeren integraal wordt aangepakt en de samenwerking tussen alle betrokken partijen een hoge prioriteit heeft.

Leerplicht werkt dan ook intensief samen met scholen en onderwijsinstellingen, leerplichtambtenaren van andere gemeenten en de partijen uit de ketenorganisatie (Raad voor de Kinderbescherming, Jeugdzorg, Jeugdreclassering, RIAGG, Politie en justitie (Openbaar Ministerie) bij het vinden naar gerichte oplossingen.

Onderstaand wordt een toelichting gegeven in welke netwerken en projecten deze samenwerking is gestructureerd.

De samenwerking met negen gemeenten uit regio op het gebied van registratie en administratie uitgemond in de oprichting van het regionaal administratiebureau.

4.1 Regionale administratieve samenwerking Leerplicht en RMC (CAREL)

Tot 1 september 2006 voerde elke gemeente haar eigen leerplichtregistratie, waarbij scholen hun in- en uitschrijvingen van leerlingen en meldingen van ongeoorloofd schoolverzuim doorgaven aan de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. Meldingen van voortijdig schoolverlaten werden tot die datum gedaan bij de RMC-functie via een online meldsysteem van het RBO. Met ingang van 1 september 2006 is er sprake van een Centrale Administratie RMC en Leerplicht (bureau CAREL) voor de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest, Velsen (Midden-Kennemerland) en Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede & Spaarnwoude en Zandvoort (Zuid-Kennemerland). De gemeente Heemstede heeft besloten niet mee te doen. In deze nieuwe situatie maken deze negen samenwerkende gemeenten gebruik van een, door softwareleverancier Eljakim IT bv ontwikkelt, webbased registratiesysteem (tevens CAREL). Webbased wil zeggen dat het systeem via internet wordt benaderd. Dit systeem is gekoppeld aan de bevolkingsbestanden (GBA's) van deze gemeenten, met daarin opgenomen alle leerplichtigen en niet-leerplichtigen tot 23 jaar zonder startkwalificatie.

Belangrijke overweging om te komen tot een centrale administratie was dat er op grote schaal sprake is van grensverkeer van leerlingen tussen de verschillende gemeenten. Met een centrale registratie ontstaat één aanspreekpunt voor alle scholen in de regio voor wat betreft in- en uitschrijvingen en meldingen van ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten. Tevens is hiermee een eind gemaakt aan de bestaande knip tussen de lokale leerplichtregistraties onderling respectievelijk de lokale leerplichtregistraties en de regionale RMC-registratie, zodat er nu sprake is van één actueel en volledig bestand van alle jongeren met informatie over schoolbinding, startkwalificatie e.d.

Het systeem CAREL biedt bovendien optioneel de mogelijkheid te worden uitgebouwd tot een belangrijk monitor instrument ten behoeve van de verdere ontwikkeling van Onderwijs- en Jeugdbeleid.

Bureau CAREL is organisatorisch ondergebracht bij de gemeente Haarlem, die hiertoe bij gemeenschappelijke regeling door de regiogemeenten is aangewezen. Op dit moment is door de meeste regiogemeenten niet voor gekozen om de uitvoering van de Leerplichtwet gezamenlijk ter hand te nemen. Dit betekent dat geregeld is meldingen van verzuim bij het centrale registratiebureau automatisch worden doorgemeld aan de desbetreffende leerplichtambtenaar van de woongemeente van de jongere en bij de regionale RMC-trajectbegeleiders in dienst van het RBO.

4.2 Netwerken van Bureau Leerplichtzaken

Vaak zijn meerdere bovengenoemde partijen uit de ketenorganisatie vanuit verschillende invalshoeken betrokken bij een leerling. De leerplichtambtenaar neemt altijd op dossierniveau contact op met de betreffende instellingen om zoveel mogelijk tot een gemeenschappelijke aanpak te komen. De leerplichtambtenaar vervult de schakelrol hierbij en neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de verzuimmeldingen.

Tevens hebben de Haarlemse leerplichtambtenaren zitting in verschillende (regionale) samenwerkingsverbanden of organiseren deze.

De belangrijkste overlegvormen worden hieronder nader toegelicht.

➤ *Ketenorganisatie*

Begin 2005 heeft de Raad voor de Kinderbescherming het initiatief genomen om met de partijen uit de ketenorganisatie in de regio Haarlem tot nadere samenwerkingsafspraken te komen over verantwoordelijkheden, rollen, werkprocessen en protocollen.

De intentie was om deze afspraken vervolgens vast te leggen in een convenant. In een later stadium zouden de scholen en schoolbesturen betrokken worden in dit samenwerkingsproces.

Echter gebleken is dat het vanuit de uitvoering van instellingen niet haalbaar is om voldoende overeenstemming te bereiken en capaciteit beschikbaar te krijgen om tot een sluitend convenant te komen.

Parallel aan deze ontwikkeling heeft team leerplicht op bilateraal-niveau met de afzonderlijke partijen uit de ketenorganisatie bijeenkomsten georganiseerd en de basis gelegd voor nadere concrete werkafspraken over afstemming, overleg en het werkproces. Het komende schooljaar worden deze werkafspraken nader vormgegeven en ingevuld, in het bijzonder met het Openbaar Ministerie, bureau HALT en de Politie.

➤ *Ingrado*

Ingrado, voorheen Landelijke Vereniging voor Leerplichtambtenaren (LVLA) is de nieuwe naam voor de landelijke vereniging voor leerplichtambtenaren, maar sinds de toetreding van de RMC-trajectbegeleiders, tevens voor RMC.

Ingrado houdt twee keer per jaar een landelijke bijeenkomst waarbij Haarlem door één van de leerplichtambtenaren wordt vertegenwoordigd.

Het blad Leerplichtvisie van Ingrado verschijnt zes keer per jaar en houdt, naast de nieuwsbrief die een paar keer per jaar verschijnt, de leerplichtambtenaren op de hoogte van de actuele ontwikkelingen op het gebied van de leerplicht.

Afgelopen jaar zijn de Ingrado-trainingen “Proces-verbaal leerplichtzaken”, “Training Jaarverslag”, “Opstapcursus Leerplichtambtenaar” en “Leerplichtadministratie” gevolgd.

Omdat het bestuur van Ingrado door het jaar heen vaak wordt benaderd met vele vragen is besloten twee keer per jaar ook een regionale vergadering van Ingrado te organiseren in het district Noord Holland Zuid/West. Deze bijeenkomst wordt gehouden in het gemeentehuis van Diemen en wordt ook door één van de leerplichtambtenaren bezocht. De agenda onderwerpen zijn divers, voornamelijk gevoed door landelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de Kwalificatieplicht tot 18 jaar.

Deze vergadering werd in het schooljaar 2005/2006 eenmaal bezocht.

➤ *Regionaal Overleg Leerplicht/RMC Midden- en Zuid-Kennemerland*

Dit overleg is een afstemmingsoverleg met leerplichtambtenaren uit de gemeenten van de regio Midden- en Zuid-Kennemerland. Het afstemmingsoverleg wordt geïnitieerd en georganiseerd door Haarlem.

Doel van dit overleg is het afstemmen van de uitvoering van de leerplichttaken en communicatie over het leerplicht- en RMC-beleid in de regio.

Deze vergadering heeft de afgelopen periode niet plaatsgevonden. Vanaf het schooljaar 2006/2007 wordt een nieuwe start gemaakt en is de eerste bijeenkomst in september 2006 gehouden en voor 2007 opnieuw gepland.

➤ *Zorgcoördinatorenoverleg*

Het Zorgcoördinatorenoverleg voortgezet onderwijs Zuid- en Midden-Kennemerland is een overleg dat tot stand is gebracht door het Samenwerkingsverband (Speciaal) Voortgezet Onderwijs ((S)VO) Zuid-Kennemerland. Deze vergadering komt drie keer per schooljaar bijeen, vertegenwoordigd door één van de leerplichtambtenaren. Overige deelnemers zijn de zorgcoördinatoren van de betrokken scholen en Bureau Jeugdzorg. De agenda van deze vergadering wordt voornamelijk gevuld met thema's gericht op de zorg van de leerling, zoals bijvoorbeeld reboundvoorzieningen, voorlichting over kinderen met autisme, de mogelijkheid van onderwijs aan zieke jongeren. In het schooljaar 2005/2006 is heeft deze vergadering viermaal plaatsgevonden.

➤ *Netwerk 12+*

Omdat team Leerplicht ook de leerplichttaken uitvoert voor de gemeenten Bennebroek en Zandvoort, neemt één van de leerplichtambtenaren deel aan het Netwerk 12+ Zuid-Kennemerland, een ketenoverleg met de gemeenten Bennebroek, Bloemendaal, Heemstede en Zandvoort. Dit netwerk is een groep vertegenwoordigers van de jeugdhulpverlening die met jongeren werken van 12 tot 18 jaar. De Haarlemse leerplichtambtenaar bespreekt in deze vergadering de meldingen van de leerplichtige kinderen uit Zandvoort en Bennebroek. In het schooljaar 2005/2006 kwam deze vergadering achtmaal bijeen.

4.3 Projecten in Haarlem

In het plan van aanpak 'Voortijdig School Verlaten' dat de regering in mei 1999 heeft gepresenteerd wordt een integrale benadering en nauwe samenwerking tussen instellingen op het terrein van onderwijs, jeugdzorg, welzijn en arbeidsmarkttoeleiding benadrukt. Recente beleidsontwikkelingen als "Weer Samen naar School", de samenwerking Voortgezet/Voortgezet Speciaal Onderwijs, het Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid en lokale initiatieven rond preventie van schoolverzuim en onderwijsuitval ondersteunen en stimuleren deze beweging. De jeugdhulpverlening stelt zich met de oprichting van Bureaus Jeugdzorg ten doel de toegang tot de hulpverlening te vereenvoudigen, het hulpaanbod dichterbij de vindplaats te brengen en meer vraaggericht te werken.

Naast de leerplichtambtenaren leveren ook de Jeugdgezondheidszorg, het Algemeen Maatschappelijk Werk, de RIAGG's, etc. in dit verband een bijdrage.

➤ *Project Integrale Aanpak Schooluitval (PIAS)*

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom heeft de gemeente Haarlem, in het kader van het Groot Steden Beleid, samen met de scholen voor voortgezet onderwijs, het Samenwerkingsverband (S)VO en het Bureau Jeugdzorg het Project Integrale Aanpak Schooluitval (PIAS) opgezet. Het project heeft tot doel te voorkomen dat leerlingen voortijdig uitvallen door de begeleiding en zorgstructuur binnen de school te versterken, samen te werken in een bovenschoolse zorgstructuur en de samenwerking tussen de scholen en de jeugdzorg te verbeteren.

De gemeente Haarlem draagt zorg voor medefinanciering van het project.

De operationele doelstelling luidt: het terugdringen van schooluitval in Haarlem binnen vier jaar met 10%.

Om de doelstelling te kunnen realiseren zijn de volgende instrumenten en projecten opgezet:

- Alle scholen voor voortgezet onderwijs beschikken over een zorgcoördinator. Deze coördinator is het eerste aanspreekpunt voor de jongere met problemen. De financiering vindt plaats uit rijksmiddelen.
- De zorgcoördinatoren van de negen VMBO/Praktijkscholen zijn de spil van een zorgteam waarin risicoleerlingen worden besproken. Een leerplichtambtenaar en een lid van het PIAS ondersteuningsteam maken deel uit van het team. Op dit moment zijn er twaalf zorgteams.
- De gemeente Haarlem subsidieert bijeenkomsten om de deskundigheid van alle zorgcoördinatoren in het voortgezet onderwijs te verhogen.
- Bij complexe problematiek kunnen de scholen voor voortgezet onderwijs een beroep doen op het bovenschoolse PIAS-ondersteuningsteam. Het team bestaat uit schoolmaatschappelijk werkers die voor hulp en advies kunnen worden ingeschakeld door de zorgcoördinatoren. Leerlingen worden begeleid en indien nodig snel naar andere gespecialiseerde hulpverleningsinstellingen worden verwezen. Het PIAS-team wordt gefinancierd door de gemeente Haarlem en is ondergebracht bij het Bureau Jeugdzorg.
- Het Mentorenproject Allochtone jongeren heeft tot doel jongeren van Turkse en Marokkaanse afkomst van 15 tot 20 jaar en hun ouders op het vlak van onderwijs en tijdsbesteding extra informatie en ondersteuning te bieden. Ook individuele begeleiding behoort tot het takenpakket. Het team verzorgt wekelijks op drie locaties van twee scholengemeenschappen spreekuren. Daarnaast worden ook regelmatig contacten onderhouden met verschillende instellingen en organisaties. Het team is ondergebracht bij het Bureau Jeugdzorg en wordt gefinancierd door de gemeente Haarlem.
- In het Time Out project kunnen probleemleerlingen maximaal drie maanden worden opgevangen met als doel terug te keren naar de eigen of een andere school. Gedurende deze tijd worden de leerlingen extra begeleid bij het oplossen van hun problemen en vindt huiswerkbegeleiding plaats. Het project wordt mede gefinancierd door de gemeente Haarlem. Jaarlijks maken 40 tot 50 leerlingen gebruik van deze voorziening.

Hoofdstuk 5

Overige acties

5.1 Voortgezet Algemeen Volwassenonderwijs (VAVO)

Het betreft een uitwerking van de art. 3 en 4 van de Tijdelijke regeling toelating Voortgezet Algemeen Volwassenonderwijs.

Volgens de Wet Educatie – en Beroepsonderwijs (WEB) is iemand binnen de sector Educatie pas toelaatbaar vanaf de leeftijd van 18 jaar. Onder deze opleiding is ook de voormalige dag- en avondschoon voor volwassenen (VMBO-t, HAVO, VWO) begrepen.

Voor personen onder de 18 jaar die tot deze opleiding werden toegelaten was tijdelijke dispensatie van de toelatingsleeftijd (16 en 17 jarigen) wettelijk geregeld. Het verlenen van leeftijdsdispensatie is opgedragen aan de leerplichtambtenaar, aangezien het hier gaat om zowel volledig als partieel leerplichtige jongeren (art. 2).

Voor het schooljaar 2005/2006 is aan 56 jongeren leeftijdsdispensatie op grond van deze regeling verleend.

Met ingang van 1 januari 2006 is de tijdelijke regeling omgezet in een samenwerking VO-BVE voor de 16- en 17-jarigen. Hiertoe is in Haarlem een raamovereenkomst tussen scholen voor Voortgezet Onderwijs en de Stichting Regionaal Opleidingen Centrum voor Educatie en Beroepsonderwijs in de regio Kennemerland, Amstelland en Meerlanden (ROC Nova College, afdeling VAVO) opgesteld. Deze raamovereenkomst wordt aangegaan voor een periode van vier jaar.

Het doel van deze overeenkomst is om het voor jongeren die er om uiteenlopende redenen niet in lijken te slagen bij een school voor VO hun diploma te halen, mogelijk te maken om bij een opleiding VAVO certificaten of een diploma te halen.

Leerlingen die met ingang van het schooljaar 2006-2007 deel willen nemen aan het volwassenonderwijs dienen ingeschreven te (blijven) staan op een school voor VO. Door middel van een uitbestedingsovereenkomst kunnen zij dan op het VAVO een VMBO-t, HAVO of VWO opleiding volgen. De leerplichtambtenaar heeft dus geen rol meer in de toelating van 16- en 17- jarigen in het VAVO.

Helaas blijkt in de praktijk dat door deze gewijzigde regelgeving een aantal (partieel) leerplichtigen tussen wal en schip te raken en geen schoolbinding (meer) te hebben (potentiële absoluut verzuimers). Het gaat daarbij om vier categorieën:

1. De groep met een VMBO-diploma (niet zijnde een startkwalificatie) die de HAVO-wens heeft. Bij aanmelding bij een school blijken ze niet aan de toelatingseisen te voldoen (m.n. minimum aan gemiddeld eindexamencijfer). Soms komt men daar te laat achter en is aanmelding bij een MBO niet meer mogelijk (te laat/vol)
2. De doelgroep die van een particuliere school komt en naar het VAVO willen, kunnen niet doorgecontracteerd worden, waardoor geen school hen wil inschrijven.
3. De doelgroep die van school moet wegens interne regels van een school, met name tweemaal doubleren. De reguliere school wil ze uitschrijven...en dan? Ze zijn vaak nog wel (partieel) leerplichtig, maar kunnen niet doorgecontracteerd worden.

4. De doelgroep van VMBO-ers die gaan werken (leerwerktraject) en achteraf toch alsnog de VAVO willen doen. Deze jongeren staan nergens meer ingeschreven en is dus ook hier doorcontractering niet mogelijk.

Via de beleidsmedewerker is voor deze problematiek aandacht gevraagd en wordt dit besproken met het Ministerie van OC&W en de desbetreffende (school)besturen.

We hebben het hier over risicoleerlingen voor wat betreft voortijdig schoolverlaten. Vanuit leerplicht is inmiddels ook contact gezocht met het NOVA-college met als doel het bespreken van een correcte verzuimmeldingen aan leerplicht vanuit het NOVA en het niet doorgeven van inschrijvingen op het NOVA-college aan de scholen die de betrokken leerling moet uitschrijven.

5.2 Dag van de Leerplicht

Op 16 maart 2006 is voor de derde keer de landelijke ‘Dag van de Leerplicht’ gehouden en had als thema: “Leerplicht, neem het niet te licht.” De Dag van de Leerplicht is een initiatief van het ministerie van OC&W, samen met gemeenten. Deze dag is in het leven geroepen om het onderwerp leerplicht onder de aandacht te brengen bij leerlingen, hun ouders, verzorgers en de politiek. Onder de overkoepelende naam ‘Dag van de Leerplicht’ vinden op die dag in het hele land allerlei activiteiten plaats die te maken hebben met leerplicht: het voorkomen van schoolverzuim en/of de handhaving van leerplicht.

Bureau Leerplicht was op 16 maart 2006 één van de 140 gemeenten die meedeed aan de Dag van de Leerplicht. Voor de gemeente Haarlem was dat de eerste keer. De Haarlemse leerplichtambtenaren hebben een belactie gehouden op een aantal scholen voor Voortgezet Onderwijs. Voor deelname aan de actie zijn zeven scholen aangeschreven. Vijf scholen reageerden positief om aan de actie mee te doen. Op scholen zijn vooraf posters opgehangen om de Dag van de Leerplicht aan te kondigen. Op de dag zelf zijn in de ochtend op twee scholen door de leerplichtambtenaren folders over leerplicht uitgedeeld en de “te laatkomers” zijn door hen aangesproken.

De betrokken scholen hebben die dag het schoolverzuim van de eerste uren nauwkeurig gecontroleerd en aan bureau leerplicht gemeld. De leerplichtambtenaren hebben bij binnenkomst van de melding, onder toezien oog van de wethouder, getracht telefonisch contact te krijgen met de verzuimers. Van de in totaal 51 meldingen bleken 14 leerlingen ziek te zijn, 2 bezochten een arts, 19 bleken foutief gemeld en 1 melding werd weer ingetrokken. Met 15 leerlingen kon geen contact worden gekregen of er was geen geldige reden voor het verzuim. Deze leerlingen kregen een brief en een folder toegestuurd van de leerplichtambtenaar. Tevens heeft de leerplichtambtenaar daarna met de desbetreffende school het verzuim van die leerling besproken en gevolgd.

Het meedoen aan de Dag van de Leerplicht is door de deelnemende scholen en de leerplichtambtenaren positief ervaren. Er is niet altijd aandacht voor het kleine verzuim, te vaak wordt gedacht dat een uurtje geen kwaad kan, echter dat uurtje valt gewoon onder ongeoorloofd schoolverzuim. Met name daarop heeft deze actie gewezen.

De volgende Dag van de Leerplicht is op 15 maart 2007.

Hoofdstuk 6

Ontwikkelingen schooljaar 2006/2007

Inleiding

Onderstaand wordt aangegeven wat de verwachte belangrijkste ontwikkelingen zijn voor het komende schooljaar. De ontwikkelingen regionaal bureau Leerplichtzaken, ketenbenadering en zorgstructuren zijn tevens opgenomen in de nota Voortijdig Schoolverlaten Haarlem 2006-2010. Zodra dit noodzakelijk is voor eventuele verdere uitvoering worden aan de hand van concrete voorstellen de onderwerpen apart ter besluitvorming aan het college van burgemeester en wethouders aangeboden, dan wel aan de betrokken regiogemeenten.

6.1 Kwalificatieplicht tot 18 jaar

Het kabinet heeft op 20 juni 2006 ingestemd met het wetsvoorstel van Minister Van der Hoeven bestaande uit drie instrumenten, de kwalificatieplicht tot de 18^e verjaardag, de invoering van de informatie- c.q. melding voor 18 tot 23 jaar in de RMC wetgeving, de invoering van de leerwerkplicht voor 18 tot 23 jaar in de RMC-regelgeving.

Voor leerplicht is het eerste instrument van belang. De invoer van de kwalificatieplicht zorgt voor meer mogelijkheden in de (verzuim)handhaving van de jongeren tussen 16 tot 18 jaar, aangezien de jongere onder de leerplichtwet blijven vallen. In tegenstelling tot de RMC-trajectbegeleiders, hebben de BOA-bevoegde leerplichtambtenaren als uiterste rechtsmiddel de mogelijkheid de jongere en/of de ouders te verbaliseren.

De invoer van de kwalificatieplicht betekent vergroting van de doelgroep voor de leerplichtambtenaar en heeft uitvoeringsconsequenties, hetgeen in 2007 nader zal worden uitgewerkt.

6.2 Invoering Burger Servicenummer en koppeling IB-groep

Het eenduidig verzamelen en registreren van correcte en volledige leerlinggegevens is voor elke gemeente eenzelfde soms lastige opgave. Landelijk zijn er op dit punt twee ontwikkelingen.

Ten eerste de invoering van het Burger Service Nummer (BSN) per 1 januari 2007. Het BSN is een uniek nummer en gelijk aan het sofi-nummer. Het speelt binnen de gegevenshuishouding van de overheid een spilfunctie: persoonsgebonden gegevens kunnen doelmatig en betrouwbaar worden uitgewisseld tussen overheid en burger en tussen (semi-) overheidsorganisaties onderling. Iedereen die een relatie heeft met de overheid heeft, is goed te identificeren en is opgenomen in de GBA of in de (nog te realiseren) Registratie Niet Ingezetenen krijgt een BSN.

De andere ontwikkeling is de door OC&W uitgevoerde pilot om te toetsen of structurele gegevensuitwisseling, met behulp van onderwijsnummergegevens (straks BSN),

tussen de IB-groep en de gemeentelijke leerlingadministratie uitvoerbaar is.

De pilot heeft inmiddels aangetoond dat een dergelijke informatie-uitwisseling een toegevoegde waarde biedt bij het verkrijgen van een completer beeld van de doelgroep.

Stapsgewijs zal de komende twee jaar deze ontwikkeling landelijk worden ingevoerd. Haarlem zal zich hiervoor aanmelden, nadat CAREL succesvol is geïmplementeerd.

In het verlengde hiervan wordt er in opdracht van het OC&W een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar één landelijk registratieloket (IB-groep) voor de meldingen van relatief en absoluut verzuim.

6.3 Regionaal bureau Leerplichtzaken

Per 1 september 2006 is het Centraal Administratiebureau RMC en Leerplicht (CAREL) ingericht, zoals in paragraaf 4.1 is toegelicht. Het komende schooljaar zal de verder implementeren het systeem CAREL, het optimaliseren van de werkprocessen en het inwerken van de medewerkers moeten plaatsvinden. De administratie is onlosmakelijk verbonden met de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren en de RMC-trajectbegeleiders. Landelijk gezien is derhalve ook het uniek dat deze beide gesplitst zijn. Het college van Haarlem is een voorstander van verdergaande regionalisering van deze leerplicht- en RMC-functies. Een dergelijk bureau kan als belangrijke gesprekspartner fungeren naar de hulpverlening, justitie en de scholen. Door samenwerking ontstaat ruimte voor deskundigheidsbevordering, taakdifferentiatie, collegiale ondersteuning en onderlinge vervangbaarheid, waardoor de continuïteit beter wordt gewaarborgd. Op die manier kan krachtiger worden ingezet op het voorkomen van schooluitval en ongeoorloofd schoolverzuim. Haarlem zal de komende periode nader onderzoeken of het haalbaar en uitvoerbaar is een dergelijk integraal Regionaal Bureau Leerplicht en RMC-bureau Midden- en Zuid Kennemerland te realiseren. Overleg met regiogemeenten wordt geïntensiveerd.

6.4 Ketenbenadering

Voor een integrale en sluitende aanpak van het voortijdig schoolverlaten en het ongeoorloofd schoolverzuim is een sterkere samenwerking tussen de partijen van de ketenorganisatie van belang. Het gaat om het team Leerplicht Haarlem, Raad voor de Kinderbescherming, het Openbaar Ministerie, Bureau Jeugdzorg, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Jeugdreclassering, bureau HALT, GGD en het JeugdRIAGG.

Het afgelopen jaar is op uitvoerend niveau een stap gezet om de procedurele en logistieke samenwerking te verbeteren. Voor verdergaande beleidsmatige afstemming en uniforme werkwijze betreffende verantwoordelijkheden, taken, rollen en bevoegdheden is het nodig op bestuurlijk niveau afspraken te maken en deze in een convenant vast te leggen.

6.5 Zorgstructuren scholen

Alle scholen zijn vanaf 1 januari 2007 zelf verantwoordelijk voor een adequate zorgstructuur binnen hun school.

In paragraaf 4.2 is toegelicht dat in het kader van PIAS een aantal scholen sinds jaren een zorgcoördinator en zorgteam heeft. In deze zorgteams participeert ook de leerplichtambtenaar.

Leerplicht zal actief stimuleren dat de leerplichtambtenaren tevens een positie krijgen binnen de zorgteams die scholen momenteel bezig zijn op te zetten. De meerwaarde is dat leerplicht in een zeer vroeg stadium met de school kan meedenken.

6.6 Convenant Lokaal Onderwijsbeleid Haarlem

Op 20 september 2006 hebben de schoolbesturen primair en voortgezet onderwijs en de gemeente Haarlem een convenant ondertekend, dat zich richt op een effectieve samenwerking tussen partners om de Haarlemse jongeren een optimale ontwikkeling te kunnen bieden. Primair op school, maar waar nodig ook secundair met ondersteuning in de thuissituatie. Samenwerking tussen scholen, zorgvoorzieningen en gemeenten, zowel op stedelijk als op niveau van de wijken, dient deze optimale ontwikkeling te borgen. Hiertoe zijn in het convenant een zestiental afspraken gemaakt die betrekken hebben op de volgende clusters: zorg, achterstand, komen en gaan, school en buurt, school en service, school en huisvesting.

Om de uitwerking van het convenant te kunnen realiseren, is gekozen voor een projectstructuur. Deze projectstructuur is beschreven in de Uitwerkingsnotitie "Convenant Lokaal Onderwijsbeleid Haarlem 2006-2010" en bestaat uit een regiegroep met vier werkgroepen: Achterstand en Zorg, Komen en gaan, School in de Wijk, Huisvesting en financiën. Hoofd Leerplicht neemt deel aan de werkgroep Komen en gaan die zich zal gaan richten op een uniforme en inzichtelijke werkwijze en procedures van in- en uitschrijvingen van jongeren op scholen. De betrokkenheid van leerplicht aan de werkgroep Achterstand en Zorg wordt geborgd door deelname van de Haarlemse beleidsmedewerker Onderwijs.

6.7 Handhavingsbeleid

Handhaving is een belangrijk instrument van de gemeentelijke overheid. Handhaving draagt bij dat regels worden nageleefd en dat de overheid beleidsdoelen realiseert.

Een handhavingsbeleid leerplicht geeft kaders, prioriteiten en instrumenten aan bij de handhaving van de Leerplichtwet noodzakelijk en/of wenselijk zijn. Onderzocht zal worden op welke wijze een handhavingsbeleid binnen Haarlem en/of de regio geformuleerd en geformaliseerd kan worden. In het handhavingsbeleid kunnen onder meer de onderstaande onderwerpen nader worden uitgewerkt.

➤ *Bestuurlijke handhaving*

De handhaving van niet-nageleefde dan wel overtreden bepalingen van de Leerplichtwet kan langs twee wegen: de strafrechtelijke weg en de bestuurlijke weg.

Tot op heden is de strafrechterlijke handhaving de meest gebruikelijke weg: de BOA-bevoegde leerplichtambtenaar maakt een proces-verbaal op, de Officier van Justitie vervolgt en de strafrechter legt een straf of boete op. Het nadeel van de strafrechterlijke route is onder meer dat de gemeente het verloop en de afloop van de procedure niet in eigen hand heeft en de straf of boete niet altijd even effectief is.

De Algemene wet bestuursrecht in samenhang met de Gemeentewet geeft de gemeente de mogelijkheid bestuurlijke handhaving in te voeren. Het college is dan rechtstreeks bevoegd en is er geen afhankelijkheid van externe instantie bij het handhavingstraject.

Het bestuursrecht kent als handhavinginstrumenten de bestuursdwang en de last onder dwang.

Art. 24 Leerplichtwet biedt een vorm van bestuursdwang: de opsporingsambtenaar (Politie) heeft de bevoegdheid om een (spijbelende) jongere via de weg van bestuursdwang naar school te brengen waar deze jongere staat ingeschreven. Bij “last onder dwang” wordt de overtreder “gelast” de overtreding te beëindigen en wel binnen een door het college gestelde termijn. Als niet of onvoldoende binnen deze termijn wordt gehandeld, verbeurt de aangeschreven overtreder automatisch een dwangsom (bestuurlijke boete), die vervolgens ingevorderd moet worden ten gunste van de gemeentekas.

➤ *Bureau HALT*

Bureau HALT levert een bijdrage aan de preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit bij jongeren tot 18 jaar. De ervaring leert dat jeugdcriminelen in het algemeen ook spijbelaars zijn (geweest) en zijn er overlappingen in de doelgroep van bureau HALT en de overtredders van de leerplichtwet. Landelijk zijn er steeds meer samenwerkingsverbanden en convenanten tussen het OM, bureau HALT en gemeenten om spijbelaars via een HALT-afdoening te straffen. Op basis van een proces-verbaal biedt bureau HALT de jongere via een leer- en/of werkstraf de mogelijkheid het spijbelen af te doen buiten het strafrechterlijke circuit. Het voordeel daarvan is bovendien dat een HALT-afdoening snel en toegespitst op de jongere kan worden ingezet.

6.8 Leerplicht Haarlem

In hoofdstuk 1 en 3 is uitgebreid ingegaan op de taken en rollen van leerplicht en waar de beschikbare capaciteit voor wordt ingezet. Het komende jaar zal de aandacht uitgaan naar de voorlichting- en operationele beleidstaak van Leerplicht en zal de samenwerking met beleidsambtenaren op de gebieden Onderwijs, Jeugd, Handhaving en Veiligheid worden versterkt.

Wat betreft de voorlichting worden eerst alle scholen in de regio geïnformeerd over de invoering van het systeem CAREL. Daarnaast zal gestart worden met voorlichting over leerplicht in het algemeen, over verzuim, verlofaanvragen en vrijstellingen aan het basisonderwijs en de trajectbegeleiders van het NOVA-college. Via het wijkgerichte ketenoverleg georganiseerd door het OVO zal tevens voorlichting worden gegeven aan het voortgezet onderwijs.

Voor het op de kaart zetten en houden van leerplicht is goed voorlichtingsmateriaal, zoals brochures, posters, flyers en een goed georganiseerde Dag van de Leerplicht onontbeerlijk.

Verder zal aandacht uitgaan naar het opzetten van managementrapportages, zodat trends beter in beeld komen en landelijke vergelijking beter mogelijk wordt

Bijlage 1. Leerplichtcijfers schooljaar 2005-2006.

De verzuimmeldingen zijn in vier categorieën ingedeeld:

- licht verzuim - behandelduur gemiddeld 4 uur
- middel verzuim - behandelduur gemiddeld 6 uur
- zwaar verzuim - behandelduur gemiddeld 12 uur
- zeer zwaar verzuim - behandelduur gemiddeld 30 uur

Aantal meldingen van licht relatief verzuim, onderverdeeld naar;

Primair en Voortgezet Onderwijs	Jongens	Meisjes	Totaal
Primair	10	7	17
Voortgezet	77	47	124
Totaal	87	54	141

Aantal meldingen van middel relatief verzuim, onderverdeeld naar;

Primair en Voortgezet Onderwijs	Jongens	Meisjes	Totaal
Primair	6	1	7
Voortgezet	19	14	33
Totaal	25	15	40

Aantal meldingen van zwaar relatief verzuim, onderverdeeld naar;

Primair en Voortgezet Onderwijs	Jongens	Meisjes	Totaal
Primair	0	2	2
Voortgezet	11	16	27
Totaal	11	18	29

Aantal meldingen van zeer zwaar relatief verzuim, onderverdeeld naar;

Primair en Voortgezet Onderwijs	Jongens	Meisjes	Totaal
Primair	0	1	1
Voortgezet	12	8	20
Totaal	12	9	21

Licht verzuim**Onderverdeeld naar:**

Reden melding	Jongens	Meisjes	Totaal
Voortzetting behandeling vorig schooljaar	4	3	7
Consultatie	28	15	43
Verzoek tot onderzoek	34	34	68
Schorsing/verwijdering	9	2	11
Overig	12	0	12
Totaal	87	54	141

Problematiek	Jongens	Meisjes	Totaal
(School) Motivatie	38	17	55
Thuisituatie	21	16	37
Psychische/lichamelijke problematiek	3	6	9
gedragmatig	14	5	19
Multiproblematiek	12	9	21
Totaal	88	53	141

Locatie van de interventie	Jongens	Meisjes	Totaal
Huisbezoek	1	4	5
Gesprek op kantoor	14	12	26
Gesprek op school	11	7	18
Telefonisch	33	21	54
Meerdere interventies	17	9	26
Geen interventie	7	5	12
Totaal	83	58	141

Ondernomen actie	Jongens	Meisjes	Totaal
Waarschuwingsbrief	19	14	33
Proces verbaal	0	0	0
Totaal	19	14	33

Resultaat interventies	Jongens	Meisjes	Totaal
Weer naar (dezelfde) school	29	32	61
Op andere school geplaatst	18	5	23
In afwachting plaatsing op een andere school	7	3	10
Niet (meer) naar school (bijv. schooljaar te ver gevorderd, gedoogbeleid)	4	0	4
Blijft verzuimen	3	1	4
Niet meer leerplichtig	1	0	1
Naar projecten (bijv. TOP/POP, Herstart)	5	3	8
Uithuisplaatsing	3	1	4
Behandeling bij (hulpverlenende) instantie	4	6	10
Vertrokken uit de gemeente	2	1	3
Verblijf in ziekenhuis of detentie	1	0	1
Behandeling overgedragen aan burgerzaken	1	0	1
Leerplichtige is onbereikbaar	1	0	1
Niet aan toe gekomen	0	0	0
Geen resultaat/behandeling wordt volgend schooljaar voortgezet	2	4	6
Overige	3	1	4
Totaal	84	57	141

Middel verzuim

Onderverdeeld naar;

Reden melding	Jongens	Meisjes	Totaal
Voortzetting behandeling vorig schooljaar	0	0	0
Consultatie	5	3	8
Verzoek tot onderzoek	20	12	32
Schorsing/verwijdering	0	0	0
Overig	0	0	0
Totaal	25	15	40

Problematiek	Jongens	Meisjes	Totaal
(School) Motivatie	4	3	7
Thuisituatie	8	4	12
Psychische/lichamelijke problematiek	3	2	5
gedragmatig	1	3	4
Multiproblematiek	9	3	12
Totaal	25	15	40

Waar de interventie heeft plaatsgevonden	Jongens	Meisjes	Totaal
Huisbezoek	0	0	0
Gesprek op kantoor	4	5	9
Gesprek op school	0	2	2
Telefonisch	8	3	11
Meerdere interventies	13	5	18
Geen interventie	0	0	0
Totaal	25	15	40

Ondernomen actie	Jongens	Meisjes	Totaal
Waarschuwingsbrief	12	2	14
Proces verbaal	0	0	0
Totaal	12	2	14

Resultaat interventies	Jongens	Meisjes	Totaal	
Weer naar (dezelfde) school		9	6	15
Op andere school geplaatst		2	0	2
In afwachting van plaatsing op een andere school		2	1	3
Niet (meer) naar school (bijv. schooljaar te ver gevorderd, gedoogbeleid)		3	0	3
Blijft verzuimen		2	1	3
Niet meer leerplichtig		0	2	2
Naar projecten (bijv. TOP/POP, Herstart)		1	1	2
Uithuisplaatsing		1	1	2
In behandeling bij andere (hulpverlenende) Instantie		1	2	3
Vertrokken uit de gemeente		3	0	3
Verblijf in ziekenhuis of detentie		0	0	0
Behandeling overgedragen aan burgerzaken		0	0	0
Leerplichtige is onbereikbaar		0	0	0
Niet aan toe gekomen		0	0	0
Geen resultaat/behandeling wordt volgend schooljaar voortgezet		1	1	2
Overige		0	0	0
Totaal		25	15	40

Zwaar verzuim

Onderverdeeld naar;

Reden melding	Jongens	Meisjes	Totaal
Voortzetting behandeling vorig schooljaar	3	3	6
Consultatie	1	0	1
Verzoek tot onderzoek	7	13	20
Schorsing/verwijdering	0	1	1
Overig		1	1
Totaal	11	18	29

Problematiek	Jongens	Meisjes	Totaal
(School) Motivatie	3	2	5
Thuisituatie	2	3	5
Psychische/lichamelijke problematiek	2	1	3
gedragmatig	0	2	2
Multiproblematiek	4	10	14
Totaal	11	18	29

Waar de interventie heeft plaatsgevonden	Jongens	Meisjes	Totaal
Huisbezoek	0	0	0
Gesprek op kantoor	1	1	2
Gesprek op school	0	1	1
Telefonisch	1	1	2
Meerdere interventies	9	15	24
Geen interventie	0	0	0
Totaal	11	18	29

Ondernomen actie	Jongens	Meisjes	Totaal
Waarschuwingsbrief	12	2	14
Proces verbaal	5	7	12
Totaal	17	9	26

Resultaat interventies	Jongens	Meisjes	Totaal
Weer naar (dezelfde) school	6	4	10
Op andere school geplaatst	2	2	4
In afwachting van plaatsing op een andere school	2	3	5
Niet (meer) naar school (bijv. schooljaar te vervorderd, gedoogbeleid)	0	0	0
Blijft verzuimen	0	3	3
Niet meer leerplichtig	0	0	0
Naar projecten (bijv. TOP/POP, Herstart)	0	3	3
Uithuisplaatsing	0	0	0
In behandeling bij andere (hulpverlenende) Instantie	1	1	2
Vertrokken uit de gemeente	0	2	2
Verblijf in ziekenhuis of detentie	0	0	0
Behandeling overgedragen aan burgerzaken	0	0	0
Leerplichtige is onbereikbaar	0	0	0

Niet aan toe gekomen	0	0	0
Geen resultaat/behandeling wordt volgend schooljaar voortgezet	0	0	0
Overige	0	0	0
Totaal	11	18	29

Zeer zwaar verzuim

Onderverdeeld naar;

Reden melding	Jongens	Meisjes	Totaal
Voortzetting behandeling vorig schooljaar	4	5	9
Consultatie	0	0	0
Verzoek tot onderzoek	7	4	11
Schorsing/verwijdering	1	0	1
Overig	0	0	0
Totaal	12	9	21

Problematiek	Jongens	Meisjes	Totaal
(School) Motivatie	0	1	1
Thuisituatie	1	0	1
Psychische/lichamelijke problematiek	0	1	1
gedragmatig	0	0	0
Multiproblematiek	11	7	18
Totaal	12	9	21

Waar de interventie heeft plaatsgevonden	Jongens	Meisjes	Totaal
Huisbezoek	0	0	0
Gesprek op kantoor	0	0	0
Gesprek op school	0	0	0
Telefonisch	0	0	0
Meerdere interventies	12	9	21
Geen interventie	0	0	0
Totaal	12	9	21

Ondernomen actie	Jongens	Meisjes	Totaal
Waarschuwingsbrief	1	1	2
Proces verbaal	6	5	11
Totaal	7	6	13

Resultaat interventies	Jongens	Meisjes	Totaal
Weer naar (dezelfde) school	0	2	2
Op andere school geplaatst	4	1	5
In afwachting van plaatsing op een andere school	1	2	3
Niet (meer) naar school (bijv. schooljaar te ver gevorderd, gedoogbeleid)	0	0	0
Blijft verzuimen	2	1	3
Niet meer leerplichtig	1	0	1
Naar projecten (bijv. TOP/POP, Herstart)	1	2	3

Uithuisplaatsing	1	0	1
In behandeling bij andere (hulpverlenende) Instantie	1	0	1
Vertrokken uit de gemeente	0	0	0
Verblijf in ziekenhuis of detentie	0	0	0
Behandeling overgedragen aan burgerzaken	0	0	0
Leerplichtige is onbereikbaar	0	0	0
Niet aan toe gekomen	0	0	0
Geen resultaat/behandeling wordt volgend schooljaar voortgezet	1	1	2
Overige	0	0	0
Totaal	12	9	21

Aantal in behandeling genomen extra verlof aanvragen onderverdeeld naar;

Op grond van:	Toegekend	Afgewezen	Totaal
Artikel 11 f	0	3	3
Artikel 11 g	1	6	7
Totaal	1	9	10

Aantal verleende dispensaties voor VAVO onderverdeeld naar;

Geslacht	Jongens	Meisjes	
	31	25	
Totaal			56

Aantal procesverbalen dat per kalenderjaar de afgelopen jaren is opgemaakt:

Kalenderjaar	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Aantal BOA's	3	3	4	4	3	2	3	4
Luxe verzuim (vakantieverzuim)	13	12	16	03	08	10		
Relatief verzuim (spijbelen)	11	14	11	22	20	12		
Totaal aantal opgemaakt PV's	24	26	27	25	28	22		
Gemiddeld PV's per BOA	8,0	8,6	6,75	6,25	9,3	11		

Totaal aantal verleende vrijstelling van inschrijving onderverdeeld naar;

	Jongens	Meisjes	Totaal
Art. 5 onder a	5	0	5
Art. 5 onder b	0	0	0
Art. 5 onder c	18	11	29
Art. 5a	0	0	0
Art. 15	12	1	13
Totaal	35	12	47

Bijlage 2. RMC-cijfers en ontwikkelingen

➤ Aantal voortijdige schoolverlaters (VSV'ers)

Onderstaand schema geeft een overzicht van de *geregistreeerde* uitval. De betrouwbaarheid van de cijfers is dus sterk afhankelijk van de meldingsdiscipline van de scholen. De cijfers geven de uitval *per schooljaar* weer en geven dus geen informatie over het totaal aantal jongeren in de leeftijd van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie.

De betrouwbaarheid/volledigheid van de registratie zal sterk verbeteren na de totstandkoming van een regionale registratie leerplicht en RMC.

Over het schooljaar 2005/2006 zijn regionaal er 1248 voortijdig schoolverlaters, waarvan 643 zijn herplaatst. Deze cijfers zijn momenteel nog niet uitgesplitst per gemeente.

Schooljaar	2002/2003		2003/2004		2004/2005	
	VSV'ers	herplaatst	VSV'ers	herplaatst	VSV'ers	herplaatst
Bennebroek	6	2	11	4	6	2
Beverwijk	129	36	160	59	130	44
Bloemendaal	29	3	27	8	30	12
Haarlem	450	115	590	175	577	228
H'liede & Sp'woude	10	2	17	4	18	9
Heemskerk	113	42	145	46	139	60
Heemstede	39	3	31	8	54	19
Uitgeest	14	2	23	4	20	13
Velsen	214	88	247	81	268	126
Zandvoort	37	3	49	11	50	13
Totaal	1041	296	1300	400	1292	526

➤ Jongerenloket Haarlem / Zuid-Kennemerland

Sinds mei 2006 is het Jongerenloket Haarlem officieel van start gegaan. De RMC-trajectbegeleiding wordt, voor de subregio Zuid-Kennemerland, voor een groot deel vanuit dit loket uitgevoerd. Het jongerenloket is gehuisvest in het CWI.

Daarnaast is het jongerenloket benaderbaar via de website

www.jongerenlokethaarlem.nl, waarop onder andere het aanbod aan stages en leerwerkbanen staan vermeld.

Samenwerkende (kern)partners binnen het Jongerenloket zijn, naast RMC, CWI, ROC (Regionaal Onderwijs Centrum: het Nova College) en Bureau Jeugdzorg.

In Midden-Kennemerland bestaat er nog geen vergelijkbaar Jongerenloket. Wel is er sprake van een nauwe samenwerking tussen het CWI IJmond en de RMC-trajectbegeleider, die voor een deel vanuit de locatie CWI werkzaam is.

Voor Midden-Kennemerland wordt nog onderzocht of het wenselijk te komen tot een verdergaande vorm van een Jongerenloket.

➤ Medewerker Nazorg en Preventie

Herplaatste voortijdige schoolverlaters die wederom uitvallen worden, via de bestaande procedures, opnieuw bij het RMC gemeld. Geconstateerd moet worden dat herplaatste schoolverlaters per definitie tot een risicogroep behoren, waar het de kans op (hernieuwde) uitval betreft. Het RMC ziet sommige cliënten vaker, en een enkele zelfs regelmatig, langskomen.

Ook omdat niet elke melding direct wordt doorgegeven aan het RMC, is interventie vaak niet meer mogelijk. Door een betere begeleiding na de herplaatsing kan recidive worden teruggedrongen.

Om dit mogelijk te maken is, met bekostiging vanuit GSB-gelden van Haarlem, voor

0,7 fte een medewerker Nazorg en Preventie bij het RBO (Regionaal Onderwijs Bureau) aangesteld, voor een pilot van twee jaar.

Deze medewerker wordt ingezet en aangestuurd vanuit het RMC. De caseload bestaat uit de herplaatste jongeren (door RMC en Jongerenloket). De medewerker controleert de instroom in de opleiding en/of werk en begeleidt de jongere op weg naar een startkwalificatie.

➤ *Preventieproject VMBO – MBO*

In 2006 heeft het ministerie van OC&W eenmalig een bedrag van € 20.000,- beschikbaar gesteld voor elke RMC-regio ten behoeve van een ‘preventieproject overgang

VMBO – MBO’. Doel hiervan is het terugdringen van het aantal jongeren dat na het

VMBO geen vervolgopleiding start op het MBO.

Het project houdt in dat VMBO-gediplomeerden tijdens de zomermaanden en het begin van het MBO worden gevolgd en zonodig begeleid, waaronder (her)oriëntatie op een passende (beroeps)opleiding, het tijdig en correct inschrijven bij een ROC of andere vervolgopleiding of het bieden van hulp bij het vinden van stageplekken.

Het RBO, dat dit project uitvoert, heeft hiertoe tijdelijk een medewerker aangesteld die alle VMBO-gediplomeerden uit de regio met een onduidelijke of ontbrekende vervolgbestemming aan het eind van het schooljaar 2005/2006 heeft aangeschreven en zonodig begeleid. Met de ontvangende ROC’s is contact gehouden over de instroom en na de zomervakantie is gecheckt of leerlingen daadwerkelijk zijn aangekomen op een ROC of andere vervolgbestemming. Leerlingen die op deze lijsten ontbraken zijn uitgenodigd voor een gesprek.

De inzet van het RBO is dus tweeledig: enerzijds administratief (opvragen lijsten bij VMBO-scholen, uitvoeren risicoanalyse, aanschrijven van leerlingen, uitnodigen van leerlingen, inschrijvingen op ROC’s checken), en anderzijds op de begeleiding en beschrijving van het project. Dit laatste om vooral de gevolgde methodiek en de resultaten vast te leggen. De resultaten van het preventieproject worden opgenomen in de jaarlijkse RMC effectrapportage 2005/2006.

➤ *Jong en Ondernemend*

Er is een groep jongeren die niet te motiveren is om naar school terug te keren en die ook niet (direct) te bemiddelen is naar werk of stage. Bij een deel van deze jongeren leeft wel een wens om een eigen bedrijf te beginnen. De wens om een onderneming te starten is bij deze jongeren niet goed overdacht, maar komt voort uit enkele stereotype gedachten over een eigen bedrijf.

Om deze jongeren te bereiken heeft het RBO het traject ‘Jong en Ondernemend’ opgezet, specifiek bedoeld voor jongeren die nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie. Het bestaat uit een aantal vaste onderdelen, zoals persoonlijke ondernemersvaardigheden, het ondernemingsplan, bedrijfsvorm, markt en marketing, oriëntatie op de arbeidsmarkt e.d.

De deelnemers sluiten het traject af met een ruw ondernemingsplan en een persoonlijk advies over de te nemen vervolgstappen, waarbij het behalen van de benodigde startkwalificatie centraal staat.

Het resultaat kan zijn dat jongeren daadwerkelijk een eigen onderneming gaan starten, maar ook zijn er jongeren die tot het inzicht komen dat een startkwalificatie van belang is en zich alsnog inschrijven bij het ROC.

Van de tien cursisten die in 2005 / 2006 hebben deelgenomen hebben zes cursisten de cursus met een certificaat afgesloten. De zes cursisten die hun certificaat hebben gehaald, vertegenwoordigen het gemiddelde van de startgroep: diploma VMBO tot uitval in MBO op niveau 2.

Op basis van een opgestelde evaluatie wordt gezien of en op welke wijze het project zal worden voortgezet.

➤ *Trajectagent*

Sinds september 2006 is een zgn. trajectagent actief, zijnde een functionaris (in dienst van het RBO) die zich voornamelijk richt op het bereiken van jongeren zonder startkwalificatie die zich onttrekken aan de RMC-bemoeienis.

Het gaat hier om voortijdige schoolverlaters die geen enkele reactie geven op schrijven, telefoontjes, mail en sms-jes dan wel afwijzend reageren (de niet-willers). Soms zijn het personen die ten onrechte als voortijdig schoolverlater zijn aangemerkt, maar vaak gaat het om moeilijk te motiveren en te plaatsen jongeren. De totale groep “onbereikbaren” wordt overgedragen aan een nieuwe trajectagent die uitsluitend tot taak heeft de gemelde personen te bereiken en hun situatie in kaart te brengen.

De taak van deze trajectagent is om de voortijdige schoolverlater naar het jongerenloket / het RMC te krijgen. Of de administratieve afhandeling (van echte niet-kunners, foutief gemelden, zieken, verhuisden, etc.) door te geven aan de RMC-registratie. De aan te stellen persoon wordt dus niet met begeleidende taken belast.